

moravský senior®

Magazín pro poutavé čtení a volný čas... 11/2019

Dvojí Listopad: 1939 a 1989

Téma:
Senioři jako fanoušci

Akce v listopadu

Zdravotní rádce:
Psychické změny ve stáří

MAME
BARVY
↓
PRO VAŠE SNY!

FGP®
STUDIO
T I S K Á R N A

FGP studio, Táboritů 1 | tel.: +420 585 119 109 | objednavky@fgp.cz | www.fgp.cz

Magazín **Moravský Senior** pro vás tiskne tiskárna **FGP studio**, rodinná firma již s 28letou tradicí. Naší prioritou je být stále na špici, proto nejen že používáme nejmodernější vybavení, ale také se soustředíme na široké spektrum technologií. Díky tomu vám můžeme nabídnout opravdu velké množství tiskovin a jejich následné zušlechťování.

OBSAH

UDÁLOSTI KOLEM 17. LISTOPADU 1939

strany 4–9

TÉMA: SENIOŘI JAKO FANOUŠCI

strany 12–13

AKCE NA LISTOPAD

strany 14–19

ZDRAVOTNÍ RÁDCE

strana 22

KŘÍŽOVKA

strana 35

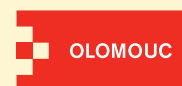
ÚVODNÍ SLOVO

Sedmnáctý listopad teď budeme probírat ze všech stran. Jsme spokojeni s trendem posledních třiceti let? Stála nám revoluce za to? No jasně že stála, máme se skvěle a můžeme cokoliv, jen jsme tak nějak pořád nespokojeni a čekáme víc – přesněji tedy, že nám to „víc“ někdo obstará nebo že nám bude přiděleno. Abychom si uvědomili, co všechno nám Listopad přinesl, ohlédlí jsme se až do roku 1939, kdy jsme se měli podstatně hůře, než v roce 1989. Važme si toho, kam jsme dospěli. Můžeme o to klidně znovu přijít. Dobrou Martinskou husu přeje

Miloslav Kyjevský,
vydavatel a šéfredaktor

Magazín Moravský senior finančně podpořili:

Statutární město Olomouc

Olomoucký kraj

MORAVSKÝ SENIOR® – magazín pro seniory Olomouckého kraje, www.moravskysenior.cz

Vydavatel: Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc, IČO: 03339769, Registrováno pod číslem MK ČR E 21702, vychází desetkrát ročně / Tisk: Miloslav Kyjevský – FGP studio, Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc / Šéfredaktor: Miloslav Kyjevský, e-mail: redakce@moravskysenior.cz / Koordinátorka, distribuce, inzerce: Andrea Baslerová, e-mail: office@moravskysenior.cz, tel.: 725 190 555

Korektury: Blanka Peřinová, e-mail: blanka.perinova@fgp.cz / Distribuci zajišťuje: GEIS – zákaznické centrum, tel.: 951 277 777, www.baliky.cz
Náklad tohoto čísla je 25 000 ks. Datum vydání: 8. 11. 2019. Redakční uzávěrka příštího čísla: 18. 11. 2019. Foto: VLM (pokud není uvedeno jinak).
ZDARMA

ZDENKA WAGNEROVÁ: DVOJÍ SEDM

„V listopadu 1939 došlo k uzavření vysokých škol v Praze. Pro nás studenty, zvláště pro ty, kteří byli těsně před zkouškami, to byla záležitost zvlášť překvapující a zvláště bolestná. Předcházela Opletalův pohřeb a studentské manifestace kolem něho.“ Těmito větami otvírám úsek vzpomínek mého otce Zdeňka Kašičky psaných jeho rukou a nazvaných „Protokol života“. Listuji textem zpět až k březnu 1939, kdy německá vojska obsadila Československo a shodou okolností tento text píšu ve dnech výročí tzv. Mnichovské zra- dy – podepsanou k 30. září 1938. Přitom 10. říjen toho roku byl nejzazší termín, kdy mělo být na základě Mnichovské dohody vyklizeno československé pohraničí Čechy. Lidé dostali pouhých deset dní na opuštění domova, dokážeme si vůbec takovou zruďnost představit?

Události jsou známé z dějepisu, knih, filmů, článků a vyprávění. Mám něco víc, mám autentické vzpomínky pamětníků těchto dní. Nebýt 17. listopadu 1939, nebyla by zde moje sestra Magda, ani já. Otec by v Praze řádně ukončil studia, našel si tam zaměstnání a Moravu by navštěvoval pracovně nebo jako turista. Osud zamíchal karty jinak – pokusím se zprostředkovat studentské postřehy z událostí roku 1939 prostřednictvím jeho zápisků.

Byla jsem dítě, když nám o tomto úseku života otec vyprávěl, ptala jsem se ho, jak bolí rána pendrekem a nejraději snad měla pasáž: „...své chování jsme formulovali spíš provokativně než uhýbavě. Byli jsme hrdí, když jsme dostali ránu pendrekem za to, že jsme při zpěvu státní hymny na Staroměstském náměstí neskončili slovy „země česká, domov můj“ – nýbrž pokračovali „Nad Tatrú sa blýská...“.

Časopis Reflex otvírá otázku: „Na co v Česku pořád čekáme?“ A pokračuje: „Proč například neexistuje důstojné muzeum, které by bylo věnováno 17. listopadu? Vždyť se nejedná pouze o rok 1989, ale i rok 1939, kdy Němci vraždili vysokoškolské studenty. Je to datum, které by nám mělo být svaté, ale letos v listopadu spíše čekáme půtky nad Babišem a Zemanem, místo abychom pietou uctili české hrdiny válečného odboje i disentu za komunismu.“

Studentský příběh, který popisuje můj otec, se odehrává za pohnutých okolností roku 1939 a během let následujících, v letech okupace Čech a Moravy nacistickým Německem. Příběh, který ještě dnes otvírá řadu otázek kvůli nejasnostem, které nejspíš nebudou nikdy objasněny. Například student medicíny UK Jan Opletal, rodák z Lhoty nad Moravou (narodil se 1. ledna 1915 a za známých okolností zemřel 11. listopadu 1939), student gymnázia Litovel a člen Sokola, byl údajně zastřelen civilní pistolí. Můj otec například píše, že se to stalo „policijní pistolí“. Je to logické, studenti byli součástí událostí, mnohé skutečnosti a fakta se dozvídali později, některé vůbec ne. Poslední pamětník studentských událostí zemřel v roce 2018 ve věku obdivuhodných 99 let.

Cena svobody

Také v naší republice žili a stále žijí stateční lidé, významují se svojí nenápadností a uměním dělat ty správně věci v rozhodující chvíli. Například onen průvodčí v tramvaji č. 23. Shodou náhod jsem chodila na střední školu, kde studoval i Jan Opletal, dojížděla jsem z Olomouce do Litovle na tamní SVVŠ. Ve skutečnosti jí tak nikdo neřekl, dokonce na maturitním vysvědčení mám i druhé razítko „Gymnazium Jana Opletala“. Před školou stále stála socha prezidenta T. G. Masaryka a přitom

ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA
 Škola: Gymnázium Jana Opletala, Litovel
 Věv: přirozená Skolní rok: 1939/1940
 Studijní směr: Třída: 2. A
 Číslo: 10

VYSVĚDČENÍ O MATURITNÍ ZKOUŠCE
 Zdenka Kašičková
 Den, město a rok narození: 6. června 1915
 Rodiče: Blamona, okres: Blamona
 Národnost: česká Státní občanství: české

Podrobil se maturitní zkoušce na zdejší škole.
 Maturitní zkoušku konal:

z českého jazyka a literatury	z prospěchem	dobře
z matematiky	z prospěchem	dobře
z českého jazyka	z prospěchem	dobře
z deskriptivní geometrie	z prospěchem	dobře
z ~~~~~	z prospěchem	~

Podle celkového výsledku maturitní zkoušky
 ~~~~~ propořena velmi dobře ~~~~~
 V Litovli dne 11. června 1940

Jan Opletal (ředitel gymnázia)
 Zdenka Kašičková (hlavní profesorka)

NÁCTÝ LISTOPAD, MUZEUM ŽÁDNÉ

se psal rok 1970. Vedení školy ale bylo brzy propuštěno a socha po mnoha neúspěšných útocích na ni byla v roce 1974 odvezena.

Ale zpátky do let protektorátních, válečných a okupačních: V úsilí o osvobození studentů vězněných nacisty sehrálo významnou roli i vyhlášení Mezinárodního dne studentstva v Londýně v roce 1940 u příležitosti prvního výročí této smutné a násilné události. Takto bylo možné klást požadavky na propuštění studentů z koncentráku. Byl to doslova mezinárodní boj za svobodu, protože propuštění z koncentračního tábora nebylo zdaleka běžné. Den 17. listopad je, mimochodem, jediný mezinárodní den s českým původem. Povědomí o jeho významnosti žilo dál. V Olomouci jsme měli a stále máme třídu 17. listopadu, den byl takto značen v kalendářích, v roce 1989 se studenti opět významně podíleli na běhu dějin a snad nikdy nekončící cestě ke svobodě a demokracii.

- Do zákona se 17. listopad dostal poprvé v roce 1990 jako významný den, a to jako „Den boje studentů za svobodu a demokracii“.
- V roce 2015 je v Poslanecké sněmovně předložen návrh na nové pojmenování dne 17. listopad, návrh zní: „Mezinárodní den studentstva a den boje za svobodu a demokracii“.
- Počátkem tohoto roku bylo uzákoněno znění: „Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva“.

Poslední můj zážitek vztahující se k datu 17. listopad je pár měsíců starý a souvisí i s časopisem Moravský senior. Jela jsem vlakem do Prahy a vezla sestřenicí červnové číslo Seniora. V kupé jsme se daly do řeči, vyndala jsem časopis a brzy jsme se dostaly k tomu, že příbuzný jedné z žen byl student odvláčený do Sachsenhausenu. Zmiňoval se jim, že byli propouštěni z koncentráku v různých velkých skupinách, ale sami nevěděli podle jakého klíče. Dnes se můžeme dočíst, že například blahopřejný telegram představoval záchranu 180 mladých životů, ale oni tehdy nevěděli, co bylo příčinou jejich propuštění, jaká byla cena svobody.

Fakta z roku 1939

- Z 1200 zadržených studentů nepřežilo 35.
- Poslední propuštěný student, medik Vojtěch Schnurpfeil, se vrátil v březnu 1943.
- Za blahopřejný telegram Hitlerovi k jeho narozeninám propustili v dubnu 1940 sto osmdesát studentů.
- Nejdéle žijící student. Vojmír Srdečný (1919–2018) byl propuštěn před Vánoci 1940.
- Den pohřbu studenta Jana Opletala konaného 15. listopadu 1939 je dnem, který se stal posledním projevem manifestačního odporu českého lidu proti německé okupaci Čech.

UDÁLOSTI KOLEM 17. LISTOPADU 1939, JAK JE PROŽIL A POPSAL ZDENĚK KAŠIČKA

Březen 1939. V sutinách zašlých vzpomínek vidím osamocené smutného muže kráčet Královskou třídou směrem z Karlína k Poříčí a k Prašné bráně. Sníh s deštěm a studený vítr jsou přiléhavou kulisou k truchlivému dění na hlavní pražské třídě Příkopy. Praporem s hákovým křížem v okně Deutsches Hausu se pokouší v tomto nečase vtisknout Praze nový ráz. Zima, vítr, sníh, déšť, slzy, chlad, zařaté pěsti v kapsách, i zdvižené nad hlavou, i zvedající a vrhající dlažební kostky do nekonečného proudu automobilů a sajdkár, zpěvy hymny „Kde domov můj“, neustálé vykřikování povelů v nenáviděné řeči „jezděte vpravo“, to vše zmrazuje veškeré myšlení. Srdce tluče, ale chce puknout, slzy kanou, ale chtějí zkamenět, oči vidí, ale chtějí nevidět, uši slyší, musí slyšet, ale brání se: Nenávidím, nenávidím, nenávidím.

V sutinách zašlých vzpomínek vidím studenty filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze ve velké aule. Přednášku má profesor Bohumil Ryba. Studenti vstávají, aby jej jako vždy pozdravili. Jak bude moci tento vzácný muž mluvit celou hodinu o římské lyrice, když z oken auly je vidět na Mánesův most, po kterém přijíždějí v nepřetržitě proudě okupační vojska? Byl to vžitý ceremoniel, který nikdo nenařizoval, který zde prostě byl, že při vstupu profesora posluchači povstali, profesor je pozdravil úklonou, posluchači usedli a přednáška začala. Dnes to bylo jinak: Profesor Ryba se neuklonil, nýbrž se otočil směrem k oknům a mlčky přihlížel tragickému obrazu na Mánesově mostě, chvíli, dlouhou chvíli, stále, celou hodinu. I posluchači stáli. Dívčí část první podlehla návalu slz, pak se již ani chlapci neudrželi. A profesor Ryba stál bez hnutí, bez hnutí brvou, jako socha, jako symbol tichého, uvědomělého vzdoru. Jaké myšlenky táhly jeho

Zdeněk Kašíčka
v Olomouci začátkem
roku 1940.

hlavou? Jaké myšlenky táhly hlavou mladých posluchačů? Když skončila doba vyučovací hodiny, pan profesor se otočil k posluchačům a se smutnými slovy: „Děkuji vám“ opustil aulu. Tak začala pro mne okupace. Ale měly přijít horší věci a velmi brzy.

Po prázdninách jsem se přihlásil ke státní zkoušce z latiny. Na koleje jsem se již nevrátil, ubytoval jsem se společně s kolegou Kubínem v soukromí, v Lázeňské ulici na Malé Straně. Když jsem docházel na fakultu z Karlína, cesta mě vedla Staroměstským náměstím, kolem Šalounova pomníku, na němž jsou modelována památná slova Komenského:

*„Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu
vláda věcí tvých k tobě se vrátí, ó, lide český!“*

Listopad 1939

V listopadu 1939 došlo k uzavření vysokých škol v Praze. Bylo napsáno již mnoho zpráv, pravdivých i zkreslených. Pro nás studenty, zvláště pro ty, kteří byli těsně před zkouškami, to byla záležitost zvlášť překvapující a zvláště bolestná. Předcházel Opletalův pohřeb a studentské manifestace kolem něho. Nám nevadilo, když nás sbírali na ulici při potyčkách s esesáky, když po nás stříleli, odváželi auty: bylo to na denním pořádku, tomu jsme denně čelili a nezaváhali žádný ani na okamžik. Ba, své chování jsme formulovali spíše provokativně než uhýbavě. Byli jsme hrdi, když jsme dostali ránu pendrekem za to, že jsme při zpěvu státní hymny na Staroměstském náměstí neskončili slovy „země česká, domov můj“ – nýbrž pokračovali „Nad Tatrů sa blýská...“. Tehdejší pražská policie poslechla rozkazu „obušky ven“. Obušky sice litaly ve vzduchu, ale většinou jen symbolicky. Jeden bodrý policista nám také takto vyhrožoval, ale při tom povzbuzoval: „Kluci zpívejte!“ To vše bylo pro nás vzrušující, lákavé, o tom se mluvilo, to se hodnotilo, to byl život studentský. Nikdo z nás by neustoupil ani na chvíli.

Pak přišel pátek 17. listopadu 1939. Po středečním pohřbu kolegy Opletala a po vzrušených potyčkách s německými okupanty, které pokračovaly i ve čtvrtek a při nichž například byla obsazena studenty technika na Karlově náměstí, jsme šli v pátek na fakultu velmi brzy, neboť

jsme byli zvědaví na zprávy ostatních studentů. Demonstrace se konaly po celé Praze, kde jen byla nějaká studentská instituce. Staré Město, Nové Město, Hradčany, Dejvice, Klárov, Vinohrady. Měli jsme se však dočkat jiných věcí. Od středy 15. listopadu, kdy se konal pohřeb medika Opletala, který zahynul kulkou německé policie, jsme žili v mimořádných podmínkách. Tušili jsme, že se něco připravuje, ale nevěděli jsme, co to bude. V noci ze čtvrtka na pátek bylo oznámeno uzavření vysokých škol. Co to znamenalo pro nás, kteří jsme skutečně na vysoké škole studovali, kteří jsme byli přihlášení ke státním zkouškám, kteří jsme na tomto studiu stavěli své životní plány? Nebrali jsme to na vědomí. Šli jsme prostě „do školy“ tak, jak jsme byli zvyklí od dětství. A právě v tento zlověstný pátek jsme si s kolegou Kubínem přivstali, abychom se co nejdříve od ostatních kolegů na fakultě dozvěděli další podrobnosti. Ale dozvěděli jsme se to ještě dříve. Již z dálky jsme viděli v podloubí vchodu filozofické fakulty na Smetanově náměstí rozestavěné kulometry a kolem nich německé vojáky. Ignorovali jsme je – bláhoví – a šli jsme po schodech vzhůru, jakoby se nechumelilo. Teprve na posledním schodě nahore, jako by ani oni nás neviděli, nás němečtí vojáci pomocí pušek odehnali. Tehdy jsme poznali, že je skutečně zle. Ale ještě jsme nevěřili. Šli jsme na právnickou fakultu, kde se postup opakoval s tím rozdílem, že nás vojáci vyprovodili až na roh ulice. Rozhodli jsme se jít na některou kolej, kde jsme doufali získat podrobné zprávy. Na Klárově jsme potkali kolegu Hladíka, který byl ubytován v Hradčanské koleji. Podle jeho zpráv byli přepadeni v noci esesáky, všichni studenti byli naloženi na auta a odvezeni z Prahy neznámo kam. Jemu se podařilo utéci do kuchyně a oknem do dvora a tak unikl internaci. Každá zpráva, kterou jsme se pak dozvídali, překonávala svou hrůzou všechny předchozí. Dozvídali jsme se postupně o osudech vysokoškoláků v Pečkárně, v Ruzyni, atd. Když jsme se vraceli do svého pokoje v Lázeňské ulici, již na Karlově mostě nás upozornili, že po našem odchodu byl náš pokoj prohledán, věci zabaveny a byli jsme upozorněni, že by nebylo rozumné se do svého bytu vracet. Celý den jsme prochodili po Praze, ale nikde jsme nezískali žádnou spolehlivou informaci, která by nám byla podkladem k rozhodnutí, co dál. To jsme ještě nevěděli, v jakém úžasném rozsahu byla akce deportování studentů provedena a že jsme byli vlastně zcela mimořádnou výjimkou, protože jsme bydleli v soukromém podnájmu. K večeru jsme zašli do restaurace na Karlově náměstí, kde se obvykle studenti scházeli. Restaurace byla polo-prázdná. Pokud tam byli návštěvníci, byli příliš nápadní svými koženými kabáty a tyrolskými klobouky. Teprve tehdy jsme si řekli: „To je konec“. Ještě dodnes dlužím svému kolegovi ze studií částku 10,50 Kč, kterou mi půjčil na cestu domů. Celou noc jsme probděli pochůzkami po známých i neznámých místech a prvním ranním vlakem jsme odjeli domů.

Doma mě již čekali. Na radnici mi však oznámili zcela nepokrytě, že ve svém rodišti a u své rodiny nemohu

zůstat, že by to nebylo dobré ani pro ně ani pro mne. Po trudné poradě se sourozenci a maminkou jsme usoudili, že nemá význam dobrovolně se hlásit na nucené práce a že by bylo vhodné podniknout jakýkoliv jiný pokus o zaměstnání. Snad to ani nemohlo jinak dopadnout: „Napiš strýci Stanislavovi, jistě uzná tyto závažné důvody a sežene nějaké vhodné zaměstnání. Nakonec jsou jisté možnosti zaměstnání v jejich redakci, neboť olomoučtí dominikáni vydávají různé náboženské knihy a časopisy“. Odpověď byla rychlá, stručná: „Přijeď. Strýc Stanislav!“

V Olomouci

Olomouc tehdy v roce 1939 nebyla tak velké město jako nyní. Město nemělo ty moderní tramvaje, nebylo tehdy ještě prohlášeno za městskou rezervaci s největším počtem památkových staveb, tehdy se ještě ani nevědělo, že by se zde mohly konat tak pozoruhodné květinové výstavy. Také z univerzity zde byla jen bohoslovecká fakulta, rozsahem bylo město asi poloviční. Nádraží však muselo upoutat každého cestujícího, pokud měl myšlenky pro monumentální stavby. A to já jsem tehdy neměl. A přesto jsem si je dlouho prohlížel s nelíčeným zájmem, jen abych oddálil blízký okamžik. „Prosím vás, kde je zde Slovenská ulice?“ „Jedte šalinou na náměstí a tam se zeptejte!“ Odmítl jsem tramvaj, které tehdy říkali „šalina“ a dal se podle kolejí na cestu. S líčeným zájmem jsem si prohlížel kamenictví a sochařství v místech, která jsou dnes již zastavěná bohatou bytovou výstavbou. Prohlížel jsem si, nebo spíše jen předstíral, že si prohlížím, výlohy galanterie, potravin, fotoateliérů, mohutné stavby kostelů Panny Marie Sněžné, svatého Mořice, a kdybych byl

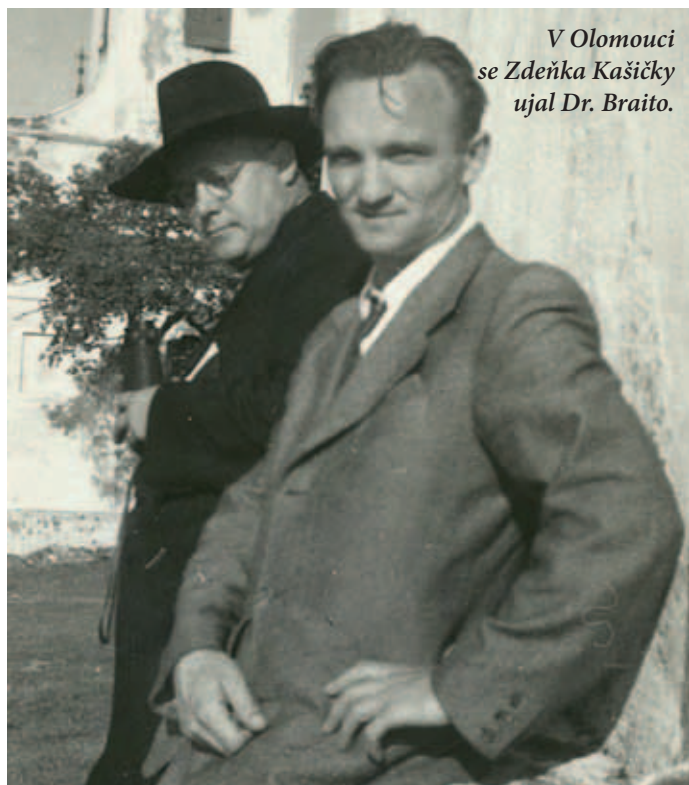
věděl, že je na cestě také malá odbočka k biskupskému dómu svatého Václava, také bych se tam zastavil, jen abych si prodloužil svou, již tak dlouhou cestu a oddálil ten okamžik, ten těžký okamžik setkání na životním zlomu. Toto mé loudání přece jen nakonec skončilo u brány dominikánského kláštera. Žádná náhoda, žádná záminka mi nepřišla do cesty. Opět stojím před klauzurou, dnes již tak důvěrně známou, sahám chvějící se rukou na páku zvonku. Ruka se mi třese jako starci.

To nezvoní zvonek vrátnice, to zvoní padající střepiny mého životního snu. Otevírá se okénko, otevírají se dveře do hovorny, to všechno již znám, důvěrně znám. Srdce utiš se, ještě nepukej, to ještě není to poslední, to je jen rozcvička, musíš přežít ještě trpčící chvíle. Přichází strýc Stanislav ve svém bílém dominikánském hábitě, bere mě za ruku jako malého chlapce tehdy před deseti lety a vede mně klášterní chodbou, po dřevěných schodech do 1. poschodí. Je ve mně malá dušička. Ještě méně jistoty o správnosti této cesty je ve mně, než tomu bylo tehdy před deseti lety. Stanuli jsme nakrátko u dveří, ani jsem nestačil přečíst celou vizitku: Th.Dr. Silvestr M. Braito, šéfredaktor Revue Na hlubinu. Do místnosti vedly dvojité dveře. Na vnějších byla vizitka, na vnitřních byla velká vývěska se slovy:

„Vítám Vás, ale nebuďte tu dlouho!“

Na zaklepání se ozvalo přívětivé „Ave!“. Vstupujeme do prostorné místnosti s dvěma okny. Po pravé straně místnosti je klekátko, umyvadlo, mosazná postel, na druhé straně psací stůl, na straně k oknu stůl s psacím strojem, po druhé straně stolu směrem ke dveřím hluboké kožené pohodlně křeslo. Za psacím stolem velká knihovna, vlastně jen prostý regál plný knih a časopisů, dále malá knihovna a šatník. V hlubokém černém křesle seděla postava řeholníka, který měl před sebou roztažený noviny, takže mu nebylo vidět do tváře. Když noviny trochu odsunul, pohlédla na mě kulatá tvář s tmavými brýlemi. Oplešatělá hlava s prošedivělými vlasy, bystrý pohled. Stručná slova „Tak to jste vy?“ pro mne znamenala mnoho: jsem souzen, ale nejsem odsouzen. Mohl bych být odmítnut, ale nejsem nepřijat, všechno se o mně ví, ale nic se mi nevyčítá, nezasloužím si to, ale podává se mi pomocná ruka, neříká se mi: „Zde nemůžete zůstat, jděte jinam“, ačkoli zde by to bylo právě na místě. Kdo je tento muž, jehož jsem znal jen ze stránek časopisů a ze slavných kazatelen u sv. Jiljí a u sv. Víta v Praze? U nás studentů nebyl oblíben snad právě pro svůj věhlas a slávu. Kdo je tento muž, který tak obdivuhodně plní svým jednáním zásady křesťanské lásky, která nesoudí, která odpouští, která rozdává?

A tak jsem poprvé vstoupil do místnosti, která se postupně stala do jisté míry i mou pracovnou. Tehdy jsem ještě nevěděl, že se stanu sekretářem tohoto slavného muže a že v této místnosti budu denně trávit hodně času zajímavou prací v redakci, při které budu mít možnost se seznámit s význačnými osobnostmi českého kulturního světa. Zde jsem se seznámil se spisovatelem Jaroslavem Durychem, Janem Čepem, Janem Zahradníčkem,

V Olomouci
se Zdeňka Kašíčky
ujal Dr. Braito.

Jakubem Demlem, malíři Bedřichem Saxlem, Stáňou Menšíkem, Milošem Krejsou, redaktorem Josefem Řezníčkem, Augustinem Uhrem, vědci Emiliánem Soukupem, Reginaldem Dacíkem, Metodějem Habáněm, Antonínem Čalou, Albertem Vyskočilem, Antonínem Moresem, Františkem Kosatíkem, Timotheem Vodičkou, prof. Coleman, Dr. Vašicou a mnoha jinými. Zpočátku jsem bydlel ve společné místnosti s klášterním sluhou a dostával jsem podobné úkoly jako on. Když se pak vzájemné vztahy vyjasnily a ukázalo se, že nelze mluvit o mém vstupu do řádu a že nejprve administrace a potom i redakce potřebuje pracovní sílu, dostal jsem samostatný pokoj v prvním poschodí, pak i psací stroj a postupně jsem se stal pomocníkem, pak účetním – absolvoval jsem za tím účelem kurz maloobchodního účetnictví, pak knihovníkem a nakonec tajemníkem redakce a osobním sekretářem šéfredaktora revue Na hlubinu.

V čem moje práce spočívala? Jako stálý úkol jsem měl pečovat o redakční knihovnu. Stále přicházely nové knihy k recenzi, přicházely knihy na ukázky ze dvou olomouckých knihkupectví (Prombergova a Tomkova), z nich se některé kupovaly, ostatní se vracely. Všechny tyto knihy bylo nutno přečíst a zařadit do knihovny. Pro mne to byla velmi vítaná pracovní náplň. Nehleděl jsem na čas. Ráno jsem vstával z lůžka přímo k psacímu stroji. Večer jsem uléhal s knihou a někdy i perem v ruce. Ale ne vždy jsem takto uléhal, lákal mě vnější svět. Problém mých večerních vycházek jsem byl nucen řešit po svém, neboť klášterní dveře se daly otevřít pouze zevnitř; zvenčí nebyla ani klika ani zámek. Vstup do kláštera byl možný jen přes vrátnici, kterou obsluhoval vrátný. Klášter se zavíral v 19 hodin a potom již nebylo možno přes vrátnici chodit. Když jsem tedy chtěl jít večer ven, musel jsem odejít před 19. hodinou a sjednat si s kuchařem fráterem Tomášem, s kterým jsem byl ve velmi přátelském vztahu, aby mi nechal pootevřené dveře z kuchyně do dvora. Musel jsem si udělat také určité opatření u vrat ze dvora tak, bych se dostal zvenku do dvora, ale aby se tam nedostal cizí

člověk. Bylo to někdy velmi zlé a kdyby mne někdo v noci pozoroval, nutně by mě musel považovat za zloděje.

Nejednou jsem si roztrhl rukáv, když jsem se snažil vysunout závlačku ze závory na vratech, abych si uvolnil vstup. Tímto způsobem jsem také odešel dne 4. února 1940 na ples do Lidového domu, kde jsem se seznámil s mladou dívkou, s kterou jsem navázal trvalé přátelství. Ze skromných počátků mého pobytu v olomouckém klášteře, kde jsem měl opravdu mimořádné postavení, podílejí se na klášterním životě

a užívajíc zároveň světské svobody, vyvinul se zanedlouho můj pobyt v zaměstnanecký poměr, byl jsem nemocensky pojištěn, dostával jsem i odměnu. Z počátku se skládala z těchto složek: ubytování zdarma, stravování zdarma, praní prádla zdarma, kapesné Kč 50 měsíčně. Tato peněžní odměna trvala jen několik měsíců a postupně se změnila v jedinečnou formu odměňování: Můj představený mi řekl jednou pro vždy, abych si vzal z pokladny takový plat, jaký si zasloužím.

V pasti

Zatím jsem měl vyřešenou otázku zaměstnání na delší dobu, jak jsem se tehdy domníval. Nevěřil jsem tehdy, že by vysoké školy mohly být zavřeny nadlouho a proto jsem toto zaměstnání považoval za provizorium. Kdyby mi tehdy někdo řekl, jak to bude ve skutečnosti dále, vysmál bych se mu jako blázínkovi. Až otevrou vysoké školy, vrátím se obohacen zkušenostmi z praktického života, který byl neobyčejně blízký mému studijnímu směru. Tak jsem uvažoval počátkem roku 1940.

Můj strýc tehdy pravděpodobně uvažoval jinak. Domníval se asi, tak si to dnes ve svých úvahách představuji, že přijdu k rozumu, že se vzdám svých vzdušných zámků o studiu klasických jazyků a že se vrátím do lůna dominikánského řádu. Ale ani tato úvaha nebyla reálná. Ani jeho, ani moje. Měl jsem zajištěno ubytování, měl jsem zajištěno stravování, praní osobního prádla, dostával jsem i kapesné. Mladý člověk se snadno vyrovná i s horšími krizemi. Začal jsem volně dýchat a jednat jako svobodný mladý člověk. Ale mělo to svůj háček. Tíha okupace a války doléhala čím dál tím víc. Hrozilo odeslání do Říše na práci.

Po počátečních tvrdých dnech, kdy mi dával práci můj strýc, která byla opravdu podřadná a spíš by se hodila na novice dominikánského řádu, začal si mě více hledět šéfredaktor revue Na hlubinu dr. Braitto. Jak už jsem napsal, nejprve mi dal na starost redakční knihovnu. To bylo něco pro proskribovaného studujícího literatury. Do této práce jsem se vrhl s nadšením a trávil jsem v knihovně celé hodiny, celé dny, někdy i noci. Do knihovny se vcházelo kněžským kůrem, v kterém se řeholníci s železnou pravidelností scházeli k společným modlitbám. Když byl kdokoliv v kůru přítomen, nebylo možno přicházet nebo odcházet z knihovny. A nestalo se jen jednou, že jsem zůstal takto v knihovně zablokovaný i dlouho do noci. Ale to mi nevadilo. Pro spousty knih, většinou ještě nepřečtených a hlavně nezařazených, jsem pořídil rejstřík na kartách, rejstřík věcný, rejstřík abecední, rejstřík přírůstků. Každý svazek bylo nutno označit signaturou. Knihy se třídily podle tématu (patrologie, teologie, filozofie, umění, beletrie, poezie, cestopisy, životopisy, staré tisky, technické spisy a různé). Každé téma mělo svůj regál nebo skříň a značilo se římskou číslicí. Podle velikosti se kniha zařadila do určité police v rámci regálu nebo skříňe a to značilo abecedou. Třetí část signatury tvořilo pořadové číslo v řadě, takže knížku se signaturou XI-h-37 bylo nutno hledat v XI.regálu (beletrii), v polici h (nejnižší police až u podlahy) a konečně jako třicátou sedmou v pořadí. Byl

to celkem jednoduchý systém, srozumitelný a v této knihovně vyhovující. Však na něm bylo to nejzajímavější, že se v něm málokdo vyznal a většinou se obraceli zájemci na mne. Ale nešlo jen o signování knih. Často bylo nutno knihu alespoň zběžně prolistovat a nejednou i přečíst, ať už z povinnosti jako knihovník nebo z odborného zájmu jako student, či z čistě soukromého zájmu. Bylo to nádherné zaměstnání. Knihy neustále přicházely: nákupem, recenzní činností, dary. Když

jsem v této knihovně začínal pracovat, měla asi osm tisíc svazků, když jsem odcházel, bylo jich dvakrát až třikrát tolik. Každou knihu jsem znal. K této práci mi brzy přibyla další. Byly mi šéfredaktorem svěřovány knihy k recenzi. Dobře si pamatuji na svůj první elaborát. Byl to tehdy životopisný román o Til Riemenschneidrovi, německém řezbáři doby pozdní gotiky. Sám strastiplný život výjimečného umělce i jeho úchvatné románové zpracování mě zcela zaujalo, přečetl jsem objemný svazek téměř na jeden zátah a napsal jsem o knize dlouhé, a jak jsem se domníval výstižné pojednání, v němž jsem zvlášť vzorným slohem spojil tematiku prací tohoto umělce se závěrečným motivem jeho životní pouti: Riemenschneider byl pro účast na selském povstání odsouzen a popraven lámáním údů na mučidlech. Odevzdal jsem tento první elaborát a uprostřed další práce jsem čekal, jak se to bude vyjímat v tisku a co na to budou říkat čtenáři. Čekal jsem na svoji prvotinu. Když vyšlo nové číslo revue, netrpělivě jsem listoval v recenzní části a zjistil jsem, že o této knize referoval někdo jiný a odbyl ji několika málo řádky. Svůj rukopis jsem pak našel v redakčním koši mezi ostatními papíry k vyhození. Tak začínala má učednická léta redaktorská.

Ale redakční práce přibývalo, nakladatelství se rozrůstalo, vydávaly se knihy, časopisy, pohlednice, obrázky a obrazy. Ke starostem o knihovnu mi přibyla práce korektora. Bylo mou povinností všechen tisk v kartáčovém otisku přečíst a opravit z hlediska jazykové správnosti a správnosti slohové. Bylo nám předepsáno povinné vedení účetnictví. Byl jsem vyslán na povinný účetnický kurz a vedl jsem jednoduché účetnictví. Patřily k tomu i složitější záležitosti, jako kalkulace vydávaných tiskovin, daňové záležitosti apod. Můj nadřízený byl většinu času na cestách mimo Olomouc. Zastupoval jsem jej v jeho nepřítomnosti. A byl-li přítomen, byl jsem nucen být v jeho přítomnosti; stal jsem se jeho osobním a redakčním sekretářem. Jako pozornost jsem dostal k vánocům balíček vizitek s textem: Zdeněk Kašička, sekretář Dominikánské edice Krystal, Olomouc, Bernardinská 14.

Protektorát Čechy a Morava

Za heydrichiády (květen a červen 1942) přišel písemný příkaz, že všechny noviny a časopisy musí uveřejnit nekrolog s fotografií říšského protektora protektorátu Čech a Moravy Heydricha. Byl to pro mne otřesný pokyn, i když jsem nebyl odpovědným redaktorem. Byl jsem se poradit s tehdejší tiskovým pověřencem dr. Turkem. Otevřeně jsem mu řekl, oč jde. Ptal se mne: „Víte, co se může stát, když neuposlechnete?“ Neodpověděl jsem a nekrolog jsme neuveřejnili. Snad jediný český časopis.

Byla válka, protektorátní zřízení doléhalo těžce na všechno české. Na každou tiskovinu muselo být vydáno ústředním úřadem v Praze zvláštní povolení. To musel zařizovat tajemník. Obvykle jsem to získal za úplatek ve formě cigaret nebo čokolády. V tomto případě se již cigarety nepočítaly na balíčky po deseti nebo dvaceti kusech, nýbrž po sto kusech. A čokoláda po kilogramech. Zaměstnání tajemníka tak umožňovalo občas zajet do Prahy. Měl jsem v Praze sourozence a tak mi tyto cesty přicházely vhod. Snažil jsem se, abych aspoň jednou měsíčně byl v Praze. Při jedné takové cestě jsem se stal obětí policejní léčky. Během dopoledne velký počet SS-manů obstoupil celé vnitřní pražské město a nikdo nesměl bez provedení osobní kontroly opustit uzavřený kruh, který obepínal Národní třídu, Václavské náměstí a okolí. Do tohoto prostoru mohl vstoupit kdokoli, ale vyjít mohl jen ten, kdo u improvizovaných pracovišť na chodnicích, v průchodech a v podloubích odevzdal „kenkartu“. Místo ní obdržel písemné potvrzení a odevzdání s výzvou, aby si ji do tří dnů vyzvedl v místě svého bydliště. Jakmile přijela tramvaj do stanice, nastoupili na stupátka SS-mani, aby znemožnili komukoli nástup. Z počátku to bylo zmatečné a myslel jsem si, že je to za chvíli přejde. Bylo mi jasné, že nesmím poslechnout pokynů tlampačů a podřídit se kontrole. Viděl jsem v tom svůj konec. Jednak by se přišlo na to, že jsem mimo evidenci, jednak by mě v každém případě čekal okamžitý odsun na nucené práce do Říše. Bloudil jsem s kufrem po Václavském náměstí a snažil jsem se získat informaci o tom, jak postupovat nebo kudy se dostat z uzavřeného okruhu. Potkal jsem bývalého spolužáka Řezníčka, který byl v podobné situaci. Vidím se, jako by to bylo dnes, jak unaveni a zaraženi sedíme na mém kufru před prodejnou obuvi na Václavském náměstí a přemýšlíme, co dělat. Při tom jsme zjistili, že když tramvaj odjíždí ze stanice, hlídky ze schůdků za jízdy seskočí a tramvaj odjíždí již bez dozoru. Rozhodli jsme se tedy, že se pokusíme naskočit do tramvaje nepozorovaně za jízdy. Nejvhodnějším místem se nám zdála zatáčka tramvaje z ulice 28. října směrem na Václavské náměstí. Triadvacítka se blíží od Pernštýna, je poloprázdná. Hop nebo trop. Kdyby nebylo toho vzácného českého člověka, průvodčího tramvaje č. 23, který mě v mém skoku zachytil a vtáhl do tramvaje i s kufrem, bez jediného slova, snad i s úsměvem, nikdy by tyto řádky nebyly napsány.

ROŠTA KUČAŘ: UŽ JE TO TADY!

Autorská dvojice handicapovaný Rostislav Kuchař, dlouholetý organizátor olomouckého festivalu zdravotně postižených písničkářů Vivat vita, a novinářka Zita Chalupová už mají na kontě tři společné knihy: Papíry na hlavu (2010), Uklízeč a ředitel (2012) a Ještě žiju (2018). Všechny knihy vydalo olomoucké nakladatelství Burian a Tichák. Kromě nejruznějších víceméně humorných příběhů ze života zdravotně postižených se v knihách objevují i vážnější okamžiky a reflexe tehdejších událostí. Listopad 1989 samozřejmě nechybí. Ukázka, kterou publikujeme, je z knihy Uklízeč a ředitel a přináší pohled na výsek dění během sametové revoluce v Olomouci.

17. listopadu 1989 v 10 hodin ráno mě vyloučili ze SSM a pozvali si mě 27. 11. na pohovor na OV KSČ, kde chtěli Vivat vita definitivně zakázat. Odpoledne pak začala revoluce. Dva dny nato jsem v práci kolegovi říkal: „VUML si děláš nanic. Uvidíš, že za pár dní půjdou komunisti od válu nebo se pěkně překabátí. A ani ti, co teď revoluci vedou, tam dlouho nevydrží.“ No, měl jsem pravdu. Večer jsme pak šli se ženou ze stávky a z reproduktorů se linula československá hymna. Byli jsme zvyklí, že po Slováci ožijí zazní Sojuz nerušímyj. Evě se ruská hymna vždycky líbila, tak si ji automaticky začala pobrukovat. Ucpal jsem jí pusu dlaní: „Proboha, nech toho, nebo dostaneme přes hubu! Vzpomeň si, jak jsi mi u ruských kasáren, když jsem začal zpívat Běž domů, Ivane, čeká tě Nataša – a už se nevracej, nadávala a říkala, že mě zastřelí.“ Naštěstí si dala říct a v pořádku jsme dorazili domů. Demonstace byly na náměstí Míru každý den. Uklízel jsem tehdy v Družstvu invalidů, které mělo do náměstí okna. 20. listopadu jsem přišel uklízet a topit. V přestávce jsem se vydal do prvního patra, abych se podíval, jak to na náměstí probíhá. Měl jsem klíče od všech zámků, protože jsem fungoval částečně i jako domovník. Odemkl jsem jednu kancelář – a z přitmě na mě kdosi vyrazil, dostal jsem facku a kopanec. Celý rozklepaný jsem utíkal zavolat na VB, že jsou tu zloději. Příslušníci ale pořádně nejeli, tak jsem si řekl, že si na ty zloděje posvítím sám. Z kotelny jsem přinesl pastičky na potkany, nějaké desky, které jsem položil mezi schody. A taky jsem vyšrouboval

pojistky. Druhý den ráno byl v práci hrozný průšvih, protože z údajných zlodějů se vyklubali estébáci. Zlomili si ruku, nohu a rozbili kameru, kterou natáčeli demonstraci na náměstí. Vedení přísně zjišťovalo, jak to bylo s telefonátem na policii a pak mi vynadali do blbců. Spolupracovník mě politoval: „Kamaráde, tebe brzy zavřou nebo ti něco provedou.“ Zraněné estébáky jsem pak po pár letech viděl jako důstojné podnikatele. S jedním z nich mám ještě jednu osobní zkušenost. Když jsem po nějaké době zase sháněl peníze na festival, navštívil jsem ho coby ctihodného majitele firmy. Byl opilý a mumlal, že by všechny mrzáky nahnal do ohrady a postřílel. I na něho ale došlo. Asi deset let po tomto setkání jel mírně podroušený s matkou a manželkou ze svatby. Havaroval. Obě ženy byly na místě mrtvé, on sám skončil na vozíku. Nemohu říci, že bych z toho měl radost, ale vyprávím to každému, kdo se chová arogantně a nepokorně.

Nadešel 27. listopad a já jsem se vydal na ono předvolání, kde se mnou měli řešit vyloučení ze SSM a zákaz Vivat vita. Budova OV KSČ na Envelopě byla skoro celá zaskládaná popsánými papírovými krabicemi. Byl to takový revoluční happening. Vrátný mě pořádně vyhazoval a říkal, ať si jdu dělat srandu z někoho jiného. Šel kolem zrovna jeden známý folkový písničkář s Karlem Krylem. Představil mě mu a vyzval mě: „Rostšo, ty jsi takový vtipálek, napiš na krabici nějaký dobrý slogan.“ Napsal jsem: Optimista je ten, kdo si koupí stravenky do konce roku.

89✌️19

Svobodná Olomouc

Oslavy 30. výročí sametové revoluce

Pietní akt

Den boje za svobodu a demokracii

neděle 17. listopadu | 11:00 | Žižkovo náměstí

pietní akt k 30. výročí sametové revoluce
a 80. výročí úmrtí Jana Opletala

Hlavní program

Happening 30 let svobody a demokracie

neděle 17. listopadu | 13:00–19:00

Palachovo náměstí

Koncerty

13:10 Nota Bona | sborový koncert

13:30 Saymore Q | rock-indie koncert
bývalých studentů UP

14:45 Jaroslav Novák | revival Karla Kryla

16:00 Jiří Schmitzer | acoustic-punk koncert

17:11 Zvonění 17. listopadu | pietní rozeznění
olomouckých zvonů

17:15 Videomapping | Svobodná Olomouc 17:30

Nylon Jail | alternative rock koncert
olomoucké kapely

vzpomínky hlavních aktérů | stávkový výbor UP
a divadla, disidenti, političtí vězni
promítání dobových dokumentů
neduhy socialismu v podání Divadla Tramtarie
retro gastronomie

Výstavy

Listopad 1989 v Olomouci

v dokumentární fotografii

15.–17. listopad | Pavelčákova 19

fotografie z ateliéru Jiřího Fraity, Radovana Mikuly
a Ludka Mazura

Cesta ke svobodě

olomoucká výtvarná kultura 1950–2019

15.–17. listopad | Pavelčákova 19

výstava olomouckých výtvarníků zachycující období
50.–80. let v kontrastu s aktuálním uměním
vernisaž | 15. listopadu

Doprovodný program

Olomouc v roce 1989 – prezentace knihy

čtvrtek 14. listopadu | 15:00 | radnice 1. patro

knihy o listopadových událostech 1989 v Olomouci

Olomouc socialistická – prohlídka města

neděle 17. listopadu | 13:00 | tř. 17. listopadu

speciální prohlídka | sraz u Právnické fakulty UP
nutná rezervace: tomas.kryl@email.cz | zdarma

Zve statutární město Olomouc.

SEDĚT U TELEVIZE? KDEPAK, MY FA

Celé století. Přesně tolik let od svého založení v letošním roce oslavil, a stále ještě oslavuje, olomoucký fotbalový klub SK Sigma Olomouc. A toho si mohli všimnout i ti, kteří normálně na fotbalové utkání během roku nezavítají. Vedení Sigmy si totiž dalo záležet a fanoušci si tak letos mohli užít hned několik velkých akcí, které se ke stoletému výročí připojily.

První z nich byl slavnostní galavečer, který se konal symbolicky 19. ledna 2019 a začínal v 19 hodin a 19 minut. Součástí večera byla také výstava mapující historii Sigmy, kterou už v současné době můžete zhlédnout v Aplikačním centru Baluo v Olomouci.

Na přelomu srpna a září, kdy byl klub v roce 1919 založen Karlem Tatíčkem, odehrála Sigma utkání ve speciálních retrodresech. Opravdovou třešničkou pak byl Zápas století na Andrově stadionu, ve kterém se utkal tým legend Sigmy vedený Petrem „Johnem“ Uličným s reprezentačním výběrem Karla Brücknera. Když o pořadatelství tohoto zápasu loni touhle dobou vedení Sigmy žádalo, velkým důvodem k výběru Olomouce jako místa konání mělo právě letošní stoleté výročí. Skoro 10 500 fantastických diváků tak mohlo sledovat nespočet pohledných fotbalových akcí bývalých hráčů SK Sigma Olomouc a národního týmu z roku 2004. Mezi další akce, které se do letošního významného roku zařadily, patřil turnaj fotbalových akademií z celé České republiky nebo oblíbený McDonald Cup. Je ale mnoho věrných fanoušků, kteří Sigmu podporují už roky, nejen

v letošním výjimečném roce. Ti si každý rok poctivě obnovují své permanentky na zápasy. Svě o tom dobře ví i marketingový manažer klubu David Holly. „Takových těch stálých tváří chodí hodně, jsou mezi nimi i ročníky dříve narozených, kteří podporují Sigmu takhle dlouho, chodí na hlavní tribunu, někteří z nich už i desítky let. Jsou to stálice, ty počty jsou pořád víceméně stejné, byť důchody se moc nemění,“ okomentoval návštěvnost hlavně starší generace a dodal, že je řada fanoušků, kteří dodržují krásný zvyk a na stadion docházejí výhradně v dresech olomoucké Sigmy.

Mezi nadšené fanoušky patří například letos pětasedmdesátiletý Milan Cigánek ze Slavonína, který olomoucké Sigmě drží pěsti už 45 let. Permanentku si tak samozřejmě obnovuje každý rok. „Nejradši vzpomínám asi na to, že jsme byli pětkrát mistři republiky a taky mě těší loňský start mládeže v evropské lize,“ vzpomíná.

Lidé, kteří si takto obnovují permanentky, za ně zaplatí o něco méně než ti, kteří by si je kupovali poprvé. O celou polovinu je potom mají levnější držitelé průkazu ZTP a držitelé průkazu ZTP/P můžou přijít zdarma

NDÍME NA STADIONU!

s doprovodem. Sigma ale nemá jen fanoušky, má dokonce i velmi věrné fanynky. Jednou z nich je paní Božena Dočkalová, které je letos 73 let. Ta se o fotbal zajímala už od malička ve Slatinicích, kde dělal její tatínek předsedu a hospodáře. Později se vdala a díky tomu, že manžel dostával permanentku v Sigmě Lutín, mohli spolu jezdit na zápasy do Olomouce, i přesto, že manžel měl místo na hlavní tribuně a ona stála naproti. „Na Sigmu chodím skoro čtyřicet roků, ale pravidelně asi až od roku 2004, kdy u nás začala Sigma trénovat. Od té doby mám taky permanentku. Ale zajímám se o fotbal pořád i u nás a chodím fandit. Nejradši vzpomínám asi na pohárové zápasy, na ty se prostě nedá zapomenout. Třeba proti Hamburku, když jsme tam stáli při dvanácti stupních Celsia pod nulou, byl úplně plný stadion, no a slavili jsme postup, to byla úplná nádhera,“ popisuje Božena Dočkalová s radostí. Tuto milou paní v dresu na stadionu určitě nepřehlédnete.

Tím, kdo má své místo kousek za střídačkou domácího mužstva, je letos devětaosmdesátiletý Svatopluk Hudec. Zároveň ho můžete potkat na každém tréninku, který olomoucký A tým na hřišti absolvuje. A to už od devadesátých let. „V té době mi Jiří Vít, bývalý fotbalový brankář a asistent trenéra nebo masér české reprezentace řekl, že mě tu vidí pravidelně, ať jdu podávat balony. Chodím pravidelně na zápasy první ligy, ale sleduju i úspěchy kategorie U19,“ usmívá se pan Hudec. Právě on

měl tu čest, že mohl slavnostně vykopávat balón na letos asi největší olomoucké fotbalové události, zmiňovaném Zápasu století. Mezi Sigmáky, kteří ho berou tak trochu jako maskota, je neúnavný pan Hudec oblíbený. Nechybí ani v kabině při oslavě vítězství.

Pokud by vás zajímalo více informací o Sigmě a jejím významném výročí, můžete se už koncem listopadu těšit na publikaci, která vyjde na počest tohoto jubilea. Zakoupit ji můžete v klubovém Fan shopu.

PERMANENTNÍ VSTUPENKY

2800 Kč	nová permanentní vstupenka 1. kategorie
2400 Kč	nová permanentní vstupenka 2. kategorie
2100 Kč	nová permanentní vstupenka 3. kategorie
500 Kč	DĚTSKÁ (do 15 let) – místo vedle svého rodiče
	DĚTSKÁ (do 15 let) – samostatné místo bez rodiče 50% SLEVA
2400 Kč	obnovená permanentní vstupenka 1. kategorie
2100 Kč	obnovená permanentní vstupenka 2. kategorie
1800 Kč	obnovená permanentní vstupenka 3. kategorie

JEDNORÁZOVÉ VSTUPENKY

Atraktivita soupeře I.

200–300 Kč	podle kategorie
50% SLEVA	DĚTSKÁ (do 15 let) na vstupenky II. a III. kategorie

Atraktivita soupeře II.

150–250 Kč	podle kategorie
50% SLEVA	DĚTSKÁ (do 15 let) na vstupenky II. a III. kategorie
ZTP	50% sleva
ZTP/P	ZDARMA + 1 DOPROVOD
DÍTĚ do 6 let	ZDARMA bez nároku na místo

VÝHODY

Každou středu dostanou majitelé permanentek k jedné vstupence do multikin Premiere Cinemas Olomouc v Galerii Šantovka druhou zdarma. Každé pondělí získají v Bowland Bowlingovém Centru v Galerii Šantovka jednu hodinu nebo jednu dráhu navíc zdarma.

NÁKUP VSTUPENEK V PŘEDPRODEJI

Předprodej vstupenek na fotbalová utkání Sigmy Olomouc začíná deset dní před samotným zápasem. Vstupenky je možné zakoupit ve Fanshopu (pondělí až pátek od 10 do 17 hodin), který se nachází u západní tribuny Androva stadionu nebo v síti Ticketportal.

AKCE NA LISTOPAD

Dlouhá noc live

**23. 11., od 19 hodin,
Olomouc – výstaviště Flora**

Na koncertní turné oblíbené české zpěvačky se mohou těšit lidé napříč celou Českou republikou. Olomouc navštíví v sobotu 23. listopadu. Koncert, na kterém vystoupí také host Heleny Vondráčkové Šárka Rezková a Tap Academy Prague, se koná od 19 hodin na olomouckém výstavišti a vstupenky si můžete koupit v síti Ticketportal nebo v olomouckém informačním centru od 490 do 990 korun.

Kurz pečení chleba

**1. 11., od 16 hodin, Olomouc
– Pracovna Ženy s.r.o., Sokolská 7**

Kurz pečení chleba z bezlepkového kvasu je pro velký zájem zase tady. Lidé s bezlepkovou dietou mají zúžený výběr pečiva, řešením je upéct si svůj vlastní kvasový chléb bez lepku doma. Pro rezervaci Vašeho místa na kurzu je nutné se přihlásit na webu kurzypecenichleba.cz. Lektorka Gabriela Hradecká vás jím provede za 790 korun. Kurz trvá tři hodiny a v ceně jsou skripta s informacemi a recepty, bezlepkový kvásek a ochutnávka čerstvých kváskových chlebů bez lepku. Dále budete mít možnost nákupu pedigových ošatek a autorské knihy Bezlepkové kváskové pečení i s věnováním a podpisem.

Dušičky na zámku

1.–3. 11., od 18 hodin, Čechy pod Kosířem

Chcete mít na Dušičky jedinečný zážitek? Přijďte se během prvního listopadového víkendu podívat na zámek v Čechách pod Kosířem, kde vás čekají strašidelné prohlídky. V pátek a v sobotu od 18 do 22 hodin, mimo to v sobotu i neděli můžete navštívit klasické prohlídky od 9 do 15 hodin. Vstupné stojí 100 korun, zlevněné pak 75 korun. Svá místa si můžete rezervovat na telefonním čísle 773 784 110 nebo na e-mailu rezervacepcp@seznam.cz. Po všechny dny bude připravena tematická výzdoba interiérů a také otevřená kavárna.

Město čte knihu

1.–10. 11., Šumperk – městská knihovna

V letošním roce se v šumperské knihovně chystá už patnáctý ročník festivalu Město čte knihu, tentokrát v termínu od 1. do 10. listopadu. Prezentovat se bude tvorba Ili Hurníka, hudebního skladatele, klavíristy, hudebního pedagoga, dramatika a spisovatele, který začal skládat už v jedenácti letech. V roce 1938 musela jeho rodina utéct před sudetským zábohem do Prahy, kde ho na umělecké škole vyučovali legendární učitelé klavírista Vilém Kurz, jeho dcera Ilona Štěpánová-Kurzová a skladatel Vítězslav Novák.

Jako pianista vystupoval hodně v zahraničí a zaujal především interpretací Clauda Debussyho a Leoše Janáčka, vystupoval zejména spolu s Pavlem Štěpánem, s nímž se zasloužili o renesanci čtyřruční klavírní hry. Jako dramatik se prosadil v rozhlasových hrách. Skládal také písně pro děti. Zemřel 7. září 2013 ve věku 90 let.

Mozartovo Requiem

2. 11., od 19 hodin, Olomouc – chrám svatého Mořice

Přijďte si do nádherných prostor olomouckého chrámu svatého Mořice poslechnout Mozartovo Requiem. Koncert se koná za podpory Statutárního města Olomouce a farnosti sv. Mořice. Účinkuje například sbor Chorus Mauritiensis Olomouc, Chorus Mittitur Šternberk a sólisté: Elena Gazdíková (soprán), Barbora de Nunes-Cambráia (alt), Jakub Rousek (tenor) a Jiří Přibyl (bas). Vstupenky stojí 150 až 200 korun a můžete si je opatřit v podloubí olomoucké radnice už od 2. října.

Mezinárodní výstava LEGO modelů

2.–3. 11., od 10 hodin, Olomouc – Střední škola polytechnická, Rooseveltova

Na pátý ročník LEGO výstavy Svět Kostek, kterou pořádá československá komunita Kostky.org, se můžete těšit první listopadový víkend v budově Střední polytechnické školy v Rooseveltově ulici. V sobotu se můžete přijít podívat od 10 do 18 hodin, v neděli pak od 9 do 17 hodin. Letos do Olomouce přijede přes 50 českých a 20 zahraničních vystavovatelů z Rakouska, Polska, Maďarska a Francie, na děti tak čeká opravdu nezapomenutelný zážitek, včetně pohyblivých nebo i svítících LEGO modelů. Hlasováním o nejlepší model výstavy se můžete zapojit do soutěže o krásné stavebnice. Základní vstupné stojí 80 korun, držitelé průkazu ZTP zaplatí 50 korun, děti do 3 let mají vstup zdarma. Výstavní prostory jsou zcela bezbariérové.

Václav Neckář a smyčcové kvarteto

3. 11., od 19 hodin, Šumperk – Dům kultury

Dvouhodinový koncert legendy české pop music, který Václav Neckář pořádá ke svému 65. výročí na scéně, bude pro šumperské publikum významnou

kulturní událostí. Skladby jako Stín katedrál, Tu kytaru jsem koupil kvůli tobě, Lékořice, Kdo vchází do tvých snů i jiné zazní za doprovodu jeho skupiny Bacily a smyčcového kvarteta. Přijďte si poslechnout písně, které si oblíbily a znají generace Čechů. Vstupenky stojí 350 až 450 korun.

Prázdniny v Evropě

6. 11., od 17 hodin, Olomouc – kino Metropol

Mladý spisovatel Ladislav Zibura se vrací na pódiu. Tentokrát se vydal do oblasti, která je dostupná a krásná, přesto o ní většina cestovatelů nemluví. Vydal se prostopovat Evropu. Přijďte se zasmát u jeho vyprávění o 14 000 kilometrů dlouhé cestě na sedadle spolujezdce. Ladislav vás ve společnosti svérázných řidičů provede čtrnácti zeměmi – z horkého předměstí Athén přes malebné albánské vesnice až za polární kruh. Odhalí vám přitom místa, na která jste se vždycky chtěli podívat, jen jste o nich dosud neslyšeli. A taky vám se svým nakažlivým optimismem dokáže, že jste se narodili na tom nejrozmantější kontinentu světa. Ladislav Zibura už na pěších poutích (Řím, Santiago de Compostela, Jeruzalém, Nepál, Čína) nachodil přes 5 000 kilometrů, další tisíce kilometrů naježdil na kole a stopem. O svých cestách napsal tři knihy, které se staly bestsellery (40 dní pěšky do Jeruzaléma, Pěšky mezi buddhisty a komunisty a Už nikdy pěšky po Arménii a Gruzii). Publikum si ho kromě jeho smyslu pro humor a rošťáckého šarmu oblíbilo především proto, že jsou jeho knihy krátké a plné obrázků. Projekce začínají v 17 a 20 hodin, vstupenky stojí 190 korun, pro seniory 140 korun.

Slavnost vína

8.–9. 11., od 19 hodin, Olomouc – NH Collection Olomouc Congress

Máte rádi víno? Přijďte do olomouckého NH hotelu ochutnat klidně přes 200 vzorků vín od předních českých vinařů. Hlavním hudebním hostem večera bude slovenská zpěvačka Kristína, k tanci a poslechu zahrají Golden Delicious a celým večerem vás bude provázet milovnice vína Markéta Hrubešová. To vše vás čeká na pátém ročníku Slavnosti vína v nejlepším NH hotelu na světě už 8. listopadu. Vstupenky je možné zakoupit na webu slavnostvina.cz.

Degustační večer s Romanem Paulusem

9. 11., od 18.30, Olomouc – Lobster Atmosphere

Toužíte po opravdu jedinečném kulinářském zážitku? Poznejte světovou kuchyni v Olomouci a užijte si večer pod vedením předního českého šéfkuchaře Romana Pauluse. Připraveno bude šestichodové degustační menu: amuse bouche, sěpie s kvěťákem, kaštanový krém s jablky, pošírovaný halibut s hráškem, jehněčí hřbet a klobása s lilkem a kuskusem, mango, tvaroh a čokoláda. Cena menu je 1490 korun, s vinným párováním pak 1990 korun. Případná rezervace je nutná na telefonním čísle 730 892 288 nebo na e-mailu info@atmosphere-restaurant.cz.

Lakomec

10. 11., Olomouc – Reduta

Na slavnou Molliérovu komedii v novém kabátě a ve skvělém obsazení s excelujícím Pavlem Zedníčkem v hlavní roli vás zve Agentura Gong. Dále hrají: Jana Švandová, Marika Procházková, Mojmír Maděrič nebo Ladislav Županič. Vstupenky za 550 až 570 korun zakoupíte v síti Ticketportal nebo v olomouckém informačním centru.

Koncert Jaromíra Nohavici

11. a 15. 11., od 19 hodin, Uničov a Šternberk

Hned do dvou měst si můžete přijet užít sólový recitál jednoho z našich nejznámějších písničkářů s kytarou a heligonkou sestavený nejen ze známých písní, ale i z aktuálních novinek z posledního alba Poruba. Fanouškové Jarka Nohavici si už určitě zvykli, že jeho koncerty jsou samé překvapení a vždy naprosto nově dramaturgicky sestavené a diváci se tak rozhodně mají na co těšit. Na současných koncertech Jarka doprovází na akordeon a piano vynikající muzikant z Varšavy Robert Kusmierski a na perkuse a bicí Pavel Plánka z Plzně. Koncert trvá asi dvě hodiny, je bez přestávky a nepřístupný pro děti do 15 let. Na koncertě si mohou diváci zakoupit CD, DVD nebo zpěvníky. Koncerty se konají v pondělí 11. listopadu v Městském kulturním zařízení v Uničově a v pátek 15. listopadu v Městském kulturním zařízení ve Šternberku a oba začínají v 19 hodin. Vstupenky stojí 650 korun a lze je zakoupit v Městském informačním centru Uničov a v Expozici času ve Šternberku. Více informací najdete na: www.nohavica.cz.

Popelka na Cibulce

13. 11., od 19 hodin, Přerov – Městský dům Přerov

Populární televizní a rozhlasový moderátor, publicista a bavič Aleš Cibulka a jeho hosté vystoupí v pořadu Popelka na Cibulce, který je postaven nejen na výkonu oblíbeného moderátora, ale především jeho hostů – herečky Evy Hruškové (představitelka filmové Popelky) a šarmantního herce a dabéra Jana Přeučila, které vyzpovídá Aleš Cibulka. Na diváky čekají soutěže a mnohá překvapení. Vstupné stojí 150 až 250 korun.

Aquatera Olomouc

17. 11., od 8 hodin, Olomouc – výstaviště Flora

Pravidelná chovatelská burza pro širokou veřejnost se koná i v letošním roce na olomouckém výstavišti Flora. Naleznete zde akvarijní ryby, rostliny, krmiva, terária, terarijní zvířata, chovatelské potřeby a mnoho dalšího. Vše za bezkonkurenční ceny. Více informací naleznete na webu www.aquateraolomouc.cz.

100 let knihovny v Přerově

do 17. 11., Přerov – Galerie města Přerova

Výstava mapuje stoletou historii a vývoj knihovnictví na Přerovsku, včetně dobových rekvizit, jako jsou archivní tisky, zápůjční lístky, pořadače a další. Informační panely nabídnou nejstarší historii, ohlédnutí za pobočkami, sídelní budovy, zajímavé archíválie, fotografie, plakáty, zmapují aktivity nad rámec půjčování, změny knihovnictví po vzniku moderních technologií i současnou nabídku. Od úterý do pátky můžete výstavu navštívit od 8 do 17 hodin, o víkendu od 9 do 17 hodin.

Víme, jak na zubní kaz

do 17. 11., Olomouc – Vlastivědné muzeum Olomouc

Současná stomatologie ve všech svých základních odvětvích, vývoj některých lékařských metod a zákroků a mnohé další se představuje na netradiční výstavě Vlastivědného muzea v Olomouci. Chybět nebude ani pohled do historie lékařské disciplíny, která má v krajském městě dlouhou tradici a od roku 1946 je spojena s činností zdejší Lékařské fakulty Univerzity Palackého.

Čarodějky v kuchyni

19. 11., od 19.30 hodin, Přerov – Městský dům Přerov

Na brilantní komedii kanadské autorky Caroline Smith se můžete přijít podívat v úterý 19. listopadu do přerovského městského domu. Kuchařky Dolly a Isabel mají každá svou televizní kuchařskou show. Každá se orientuje na jinou kuchyni a příšerně na sebe žárlí. Doslova se nesnáší, a to je slabé slovo. Nejen kvůli konkurenci, ale i kvůli dávnému hříchu z mládí. A právě těmto dvěma rivalkám je nabídnuta nová společná kuchařská show. Dokáží potlačit své antipatie? Dokáží se během živého vysílání nezabít? A dokáží si odpustit? Urážky jsou pikantnější než připravované pokrmy, výpady ostřejší než chilli paprička, atmosféra hustší než bešamelová omáčka. Kdo koho utáhne na vařené nudli? Je špikovací jehla dobrá zbraň? Hrají: Sandra Pogodová, Michaela Dolinová, Vincent Navrátil, Milan Duchek. Vstupenky za 150, 280 nebo 320 korun si můžete rezervovat na webu www.mdprerov.cz.

Carmen Y Carmen

24. 11., od 19 hodin, Olomouc – Reduta
Dvě velké hvězdy svých oborů, operní pěvkyně Dagmar Pecková a herečka Barbora Hrzánová se

Moravské divadlo
Olomouc

LISTOPAD
2019

1. pá	19:00	P	Giselle	Balet	PREMIÉRA
	19:00	-	Central Park West	Činohra • Hrajeme v Divadle na Šantovce	
2. so	19:00	X	Giselle	Balet	
3. ne	14:30	NO	Kupec benátský	Činohra	
4. po	19:00	A	Così fan tutte	Opera *	SENIORI -30%
5. út	19:00	B	Giselle	Balet	
6. st	19:00	-	Splašené nůžky	Činohra	
8. pá	19:00	-	Sluha dvou pánů	Činohra	
9. so	16:00	ZO	Krejčovský salon	Činohra	
10. ne	16:00	YO	Don Pasquale	Opera	
12. út	19:00	-	Ernani	Opera *	SENIORI -30% DERNIÉRA
13. st	19:00	-	Kočí hra	Činohra • Hrajeme v Divadle na Šantovce	
14. čt	19:00	D	Postřižiny	Činohra	
15. pá	19:00	V	Mamzelle Nitouche	Opereta	
16. so	17:00	-	Tři smrti Martina Šmída	Činohra Pavelčákova 19, vstup volný	
	19:00	-	Samet	Činohra Vstup volný, beseda po představení ve 20:30	
	20:00	-	Tři smrti Martina Šmída	Činohra Pavelčákova 19, vstup volný	
17. ne	16:00	-	Tři smrti Martina Šmída	Činohra Pavelčákova 19, vstup volný	
	18:00	-	Samet	Činohra	
18. po	19:00	A	The Beatles Celebration	Balet	
19. út	19:00	L	The Beatles Celebration	Balet	
20. st	19:00	C	The Beatles Celebration	Balet	
22. pá	19:00	P	Tlustý prase	Činohra	PREMIÉRA
23. so	19:00	-	Orfeus v podsvětí	Opereta	RODINNÉ DIVADLO
24. ne	10:00	RPP	Kubula a Kuba Kubikula	Pohádka	Divadlo Aha! Praha
	14:00	OPP	Kubula a Kuba Kubikula	Pohádka	Divadlo Aha! Praha
	15:00	-	Baletní dílna - Giselle	••	
25. po	19:00	K	Tlustý prase	Činohra	
26. út	19:00	-	Giselle	Balet	
28. čt	19:00	-	Boží mlýny	Činohra	
29. pá	19:00	-	Louskáček	Balet	
30. so	19:00	X	Tlustý prase	Činohra	

• představení bez přestávek, •• Vstupenky pouze v předprodeji v pokladně MDO, * v italském originále s českými titulky
Zájezdy divadla: 5.11. Královna Koloběžka První Brno, 27.11. Když se zhasne Mnichovo Hradiště
Školní představení: 1.11. Jméno 10:00, 7.11. Královna Koloběžka První 9:00+11:00, 13.11. Petr a Lucie 10:00, 21.11. Noc na Karlostejně 10:00
22.11. O líných strašidlech 9:00+11:00, 27.11. Tarzan - král džungle 10:00
Změny vyhrazeny. Aktuální program naleznete na www.moravskedivadlo.cz.
Předprodej na listopad zahájen 23. 9. 2019 v 9:00 hodin.

Zřizovatelem Moravského divadla Olomouc je statutární město Olomouc

www.moravskedivadlo.cz | tel.: 585 500 500

Poznámka: Upozorňujeme čtenáře, že vstupenky na některá divadelní představení mohou být vyprodaná. Doporučujeme sledovat program na stránkách www.moravskedivadlo.cz a zakoupit vstupenky na vámi vybrané divadelní tituly v předstihu.

scházejí v unikátním představení Carmen Y Carmen, kde obě – každá však po svém – ztvární hlavní hrdinku slavné Bizetovy opery. Hrají a zpívají: Dagmar Pecková, Barbora Hrzánová, Jan Jiráň, Miroslav Kořínek, Camilo Caller, Daniel Šváb. Vstupenky koupíte v síti Ticketportal nebo v informačním centru v podloubí olomoucké radnice za 880 nebo 925 korun.

Film Music Tour 2019

29. 11., od 19 hodin, Olomouc – výstaviště Flora

Jedinečná hudební show Film Music Tour, to je původní aranžmá filmové hudby a mohutný zvuk orchestru umocněný vizualizací na obří LED obrazovce s projekcí filmových ukázek a živými záběry sólistů – Anny Julie Slováčkové a Milana Peroutky s unikátním žesťovým orchestrem Moravia Brass Band pod taktovkou japonského dirigenta Chuheie Iwasakiho. Vstupenky na celé turné jsou v předprodeji na www.filmmusic-tour.cz a www.gooout.net od 690 do 1490 korun.

Hodiny ze Schwarzwaldu

do 29. 12., od 8 hodin, Přerov – Muzeum Komenského

Výstava dřevěných kolečkových hodin ze soukromé sbírky pana Miloše Klikara, takzvaných švarcvaldek, někdy také nazývaných hodiny selské, zhotovených hodináři z regionu jižního Německa i Čech od poloviny 18. do konce 19. století je k vidění až do 29. prosince v kapli přerovského zámku.

Vybrané exponáty z nejrozsáhlejší soukromé sbírky tohoto typu hodin v Česku byly poprvé prezentovány na výstavě v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze roku 2005. Od úterý do pátku můžete výstavu navštívit od 8 do 17 hodin, o víkendu pak od 9 do 17 hodin.

Hanácké zastavení

do 31. 12., Prostějov – Městská galerie Prostějov, průčelí zámku

Na obrazy s hanáckou tematikou z městských i soukromých sbírek se můžete přijít podívat až do konce

letošního roku do zámku na Pernštýnském náměstí v Prostějově. Součástí výstavy je i výstava krojů.

Výstava fotografií Pavla Machalky

do 31. 12., Olomouc – Knihovna města Olomouce

Až do konce prosince si můžete v prostorách hlavní budovy knihovny na náměstí Republiky prohlédnout výstavu fotografií vsetínského rodáka Pavla Machalky. Najdete tu především formát zvaný street foto či zajímavě zachycené krajinné momenty.

filmový
klub
seniorů

PROGRAM 2019
LISTOPAD

14.00 hod. / 70,-

PO	4. 11.	TENKRÁT V HOLLYWOODU	T
ÚT	12. 11.	JIŘÍ SUCHÝ: LEHCE S ŽIVOTEM SE PRÁT	Č
ČT	21. 11.	PANSTVÍ DOWNTON	T
ST	27. 11.	BUDIŽ SVĚTLO	O

Č – ČESKY
T – TITULKY

D – DABING

O – ORIGINÁLNÍ ZNĚNÍ

ZMĚNA PROGRAMU
VYHRAZENA

KINO METROPOL

VOLNÁ VSTUPENKA

MODERNÍ DŮM

OLOMOUC
Výstaviště Flora
7. – 9. listopadu
ČT, PÁ 9-18 HODIN, SO 9-17 HODIN

SOUČÁSTÍ JSOU:

EKOENERGA
výstava a konference pro úspory energie a využití obnovitelných zdrojů

MORAVSKÁ DŘEVOSTAVBA
moravská výstava a konference na téma dřevěné stavění

ARCHDESIGN MORAVA
multizánrová akce s cílem propagace a popularizace architektury a designu

Region Invest
krajská přehlídka investičních příležitostí, prezentace měst a obcí Olomouckého kraje

www.stavotech.cz

omnis Omnis Olomouc, a.s., Horní lán 10a, 779 00 Olomouc www.omnis.cz
pořadatel veletrhu tel.: 588 881 422, mobil: 608 711 422, e-mail: nasadil@omnis.cz

DIVADLO OSLAVÍ VÝROČÍ SAMETOVÉ REVOLUCE

Moravské divadlo připomene třicetileté výročí sametové revoluce speciálním víkendovým programem. V sobotu 16. a neděli 17. listopadu se uskuteční nejen premiéra nové inscenace Samet, ale také scénické čtení, výstava a beseda s pamětníky listopadových událostí. Sobotním programem se Moravské divadlo připojí k Noci divadel, jejímž letošním tématem je Divadlo a svoboda.

„Moravské divadlo jako významná kulturní instituce si je vědoma své společenské zodpovědnosti a nutnosti připomínat události z naší nedávné minulosti, které ovlivňují naše současné životy. Výročí třiceti let od sametové revoluce takovou událostí bezesporu je,“ řekl ředitel Moravského divadla Olomouc David Gerneš.

U příležitosti výročí uvede Moravské divadlo dva tituly tematicky spjaté s listopadovými událostmi. „Oba texty vzešly ze studentské soutěže o původní dramatický text, kterou jsme vyhlásili na začátku letošního roku. Odborná komise zvolila za vítězný text Michaely Křivánkové s názvem Samet, současně se rozhodla udělit čestné uznání Petru Erbesovi za jeho text Tři smrti Martina Šmída,“ uvedl umělecký šéf činohry Roman Vencl.

Mladá pražská autorka Michaela Křivánková se ve své hře rozhodla spojit dvě studentky z rozdílných časů. Současná středoškolačka tak na jeden den zakusí život v socialistickém Československu a stane se očitým svědkem události na Národní třídě v listopadu 1989. Hru Samet v současnosti připravuje k uvedení na scénu Moravského divadla režisér Lukáš Kopecký, který má za sebou působení v divadlech ve Zlíně, Uherském Hradišti či Mostě. „Je skvělé, že se Moravské divadlo rozhodlo třicáté výročí sametové revoluce oslavit touto výzvou pro studenty. Vítězný text je pro mě určitou zprávou o povědomí nejmladší generace o naší relativně nedávné historii. Ten text je v tomto ohledu autentický. Je pro mě zajímavé nacházet v něm střípky autorčiny rodinné paměti,“ sdělil režisér. V hlavních rolích se představí Ivana Plíhalová, Natálie Tichánková, Vendula Nováková či Marek Pešl. Premiéra inscenace Samet bude v sobotu 16. listopadu v 19 hodin.

V podobě scénického čtení pak činohra Moravského divadla uvede text Tři smrti Martina Šmída, jehož autorem je Petr Erbes, student režie – dramaturgie na katedře alternativního a loutkového divadla DAMU. „Na základě dokumentárních pramenů je tu rozvíjený fiktivní milostný příběh z listopadu 1989. Ústřední postavou je poručík Státní bezpečnosti Ludvík Zifčák, který se snaží infiltrovat do studentského hnutí. Tam potkává Janu Struneckou a ve falešné roli studenta Milana Růžičky se pokouší získat nejen její důvěru, ale snad i její srdce. Hra nezůstává pouze v historii, ale výrazně se obrací do současnosti,“ popsal autor. V hlavních rolích se představí Lukáš Červenka, Vladimíra Včelná a Jan Ťoupalík. Scénické čtení se bude konat v sobotu 16. listopadu v 17 a 20 hodin v diváckých atraktivních prostorách nové budovy Českého rozhlasu Olomouc v Pavelčákové ulici. Vstup na sobotní premiéru inscenace Samet i na scénické čtení je volný.

Sobotním programem se Moravské divadlo připojí k tradiční celorepublikové akci Noc divadel. Přidá se tak k dalším olomouckým souborům, jako jsou Divadlo Tramtarie, Divadlo na cucky či kabaret Nabalkoně, které budou v průběhu sobotního večera na svých scénách rovněž reflektovat zlomový rok 1989. Téma letošního sedmého ročníku Noci divadel zní Divadlo a svoboda. „Připomenutí politických změn ve střední a východní Evropě, jejichž hybatelem bylo v České republice mimo jiné právě divadlo, vybízí k ohlédnutí se za ideály a nadějami devadesátých let,“ uvedla za organizátory Viktorie Schmoranzová z Institutu umění – Divadelního ústavu.

Moravské divadlo připravilo pro návštěvníky také doprovodný program. V sobotu a v neděli bude ve foyer divadla přístupná výstava fotografií zachycujících události z listopadu 1989 v Olomouci. „Snímky jsme získali z divadelního archivu a vydatně nám pomohli rovněž pamětníci z našich uměleckých souborů,“ zdůraznil ředitel Gerneš. Na jevišti Moravského divadla se v sobotu ve 20.30 hodin uskuteční beseda s osobnostmi, které zavzpomínají a připomenou atmosféru společenské změny na sklonku roku 1989. Pozvání přijali současní i bývalí umělci Moravského divadla Ivana Plíhalová, Václav Bahník, Ludmila Machytková, Pavel Hekela či Mikuláš Pánek.

V neděli 17. listopadu pak bude Moravské divadlo reprízovat scénické čtení hry Tři smrti Martina Šmída i inscenaci Samet. Zatímco vstup na čtení je volný, na představení Samet se platí symbolické vstupné 89 korun. Součástí nedělního programu bude také vzpomínka na olomouckého rodáka, dramatika, režiséra a ministra kultury Pavla Dostála.

- 16. 11. / 16:00** výstava fotografií (foyer MDO)
- 16. 11. / 17:00** scénické čtení Tři smrti Martina Šmída (budova Českého rozhlasu Olomouc, Pavelčáková ulice)
- 16. 11. / 19:00** premiéra inscenace Samet (MDO)
- 16. 11. / 20:00** scénické čtení Tři smrti Martina Šmída (budova Českého rozhlasu Olomouc, Pavelčáková ulice)
- 16. 11. / 20:30** beseda s pamětníky Sametové revoluce (MDO)
- 17. 11. / 16:00** výstava fotografií (foyer MDO)
- 17. 11. / 16:00** scénické čtení Tři smrti Martina Šmída (budova Českého rozhlasu Olomouc, Pavelčáková ulice)
- 17. 11. / 17:30** Vzpomínka na Pavla Dostála (foyer MDO)
- 17.11. / 18:00** repríza inscenace Samet (MDO)

CO VÁM V ŽIVOTĚ UDĚLALO NEJVĚTŠÍ RADOST? UDĚLALI BYSTE NĚCO JINAK?

Marie Dokoupilová, 82 let
Daskabát

- Jsme spolu s manželem 63 roků, máme 2 dcery, 4 vnoučata, 8 pravnoučat. Jsme v rámci možností zdraví, tak se radujeme z každého prožitého dne.
- Neměnila bych nic. Ani v soukromém životě, ani v práci. Vystřídala jsem různé profese, ale vždy to byla práce s lidmi a já jsem se tam těšila.

Jiří Dokoupil, 89 let
Daskabát

- Že jsem se dobře oženil. A podařilo se nám spolu postavit vlastní dům. A taky jsem pyšný, že jsem vydržel v jednom zaměstnání celý život.
- Zatím bych nic neměnil. Leda oči a průdušky, ale to bohužel nejde.

Nad'a Prečanová, 67 let
Velký Týnec

- Největší radost mi udělalo narození vnoučat.
- Neměnila bych nic. Jsem spokojená a přeji si, aby to vše vydrželo co nejdýl.

Cecílie Sekelová, 72 let
Velká Bystřice

- Největší radost jsem měla z narození 3 dětí a později 5 vnoučat.
- Měla jsem pestrý život, ne vždy to bylo snadné, ale neměnila bych nic. Snad bych si jen přála trochu lepší zdraví.

PSYCHICKÉ ZMĚNY VE STÁŘÍ JSOU PŘIROZENÉ

Skupina lidí v seniorském věku je velmi rozmanitá. Tak, jak stárne naše fyzické tělo, mění se i psychická kondice. Některé změny lze předvídat a předejít jim, s jinými je potřeba se naučit žít.

Fyzické změny, které si uvědomujeme, jsou změny, které vidíme v zrcadle (ubývá vlasů, objevují se vrásky, slábne sluch, zrak, nastávají poruchy stability, bolesti kloubů, únik moči). Proti těmto změnám můžeme bojovat kvalitní kosmetikou, zdravým životním stylem, sportem. Pokud člověk o sebe pečuje, může být atraktivní v každém věku.

Psychické změny přicházejí mnohem nenápadněji. Často si jich ani sami nevšimneme. Uvědomujeme si, že je pro nás těžší se orientovat v dnešním světě, zhoršuje se naše pozornost, soustředěnost, nepamatujeme si některé věci, které pro nás byly dřív samozřejmé. Najednou jsme mnohem labilnější a citlivější. Tohle všechno ke stáří zkrátka patří a je to přirozené.

Konec produktivního věku

S odchodem do důchodu nastává nová životní etapa. Pro jedny je odchod do důchodu vítanou doživotní dovolenou, kdy budou mít konečně čas věnovat se koníčkům, cestovat, atp. Jiní to vnímají jako nespravedlivé a násilné vyloučení z produktivní společnosti. Mohou se cítit zbyteční. Avšak i senioři mohou pokračovat v aktivním životě. I práce na kratší úvazek dodá sebevědomí a naplní život. Nesmíte se vzdávat, musíte se i nadále zajímat o dění kolem vás. „Hlavně dělejte, co vás baví a naplňuje“. Oblíbená jsou třeba studia na „univerzitách třetího věku“, počítačová vzdělávací centra pro seniory. Senior se může víc věnovat třeba psaní a zapisování vzpomínek, luštění křížovek, sudoku (zlepšují paměť), práci na zahradě, četbě, atp. Pokud jste už úplně sám, nemáte blízké, partnera, není důvod rezignovat. Zajděte do některé z místních seniorských organizací – seniorských klubů, jak jste se dočetli v zářijovém Seniorském magazínu, tak v Olomouci přibyl už 22. klub seniorů. Ve zprávách z kraje, které vám předkládá paní Milena Hesová, se dočtete o tolika úžasných akcích, kterých je možné se zúčastnit. Největším problémem v životě seniorů je samota, která vyústí v sociální izolaci. Senioři se uzavírají do sebe, přerušují kontakty s přáteli, jsou bez nálady a nepříjemní. A tak se zvyšuje riziko deprese.

Deprese

Deprese u seniorů je závažný stav. Je to dáno tím, že u seniorů má deprese jiný klinický obraz než u mladších jedinců. U seniorů bývají ve většině případů v popředí tělesné, nikoli psychické potíže. Prvními příznaky bývají bolesti, nespavost a únava. Pacienti si mohou stěžovat na problémy s vyprazdňováním i na zažívací potíže,

nebo na chronické či nespecifické bolesti. Pacienti kvůli ní mohou zanedbávat dokonce vlastní potřeby včetně hygieny. V těchto situacích může být deprese zaměňována za demenci.

Příčiny deprese u starších jedinců

- Psychické napětí a stres
- Samota a izolace
- Nemoci (srdeční choroby, pohybový aparát)
- Těžká životní traumata (ztráta partnera, odchod do důchodu, atp.)
- Užívané léky
- Alkohol
- Narušení mobility
- Emoční záležitosti

Projevy deprese v psychické rovině

- Neschopnost prožívat radost
- Únava a vyčerpání
- Nechutenství nebo nadměrná chuť k jídlu
- Špatná nálada po většinu dne (mrzutost, úzkostnost)
- Pocity zbytečnosti, beznaděje, bezradnosti
- Potíže se soustředěním a pamětí
- Myšlenky na smrt

Léčba

Není třeba se deprese bát ani se za ni stydět. Moderní léčba deprese je účinná a bezpečná. 70–80 % pacientů dobře reaguje na soustavnou léčbu moderními léky. Vyhledat odborníka není ostuda. Bez zásahu psychologa či psychiatra by člověk zbytečně trpěl a přitom dnešní medicína dokáže takové stavy léčit. Jde jen o to nepřipustit si, že už člověk patří do starého železa.

Stanislava Zavadilová, odborná zdravotní sestra

SLOUPEK KRAJSKÉ RADY SENIORŮ

Milí senioři, vážení čtenáři, podzim je v plném proudu, listí poletuje, fouká vítr, nastává čas sbírání kaštanů, šípků, bezinek, jeřabin a ostatních darů přírody, které zkrášlí naše domovy. Mám ráda podzim pro jeho štědrost a bohatost ale také třeba kvůli aktivitám, jako je procházení se v suchém listí, pouštění draka, pečení brambor, pití dobrého čaje...

V říjnu jsme také slavili. Stává se již tradicí, že u příležitosti oslavy Dne seniorů dostává předsednictvo Rady seniorů ČR pozvání od pana prezidenta. Ani letos tomu nebylo jinak. Krása přijímacích prostor Hradu pak dokresluje originalitu nevšedního, ojedinělého zážitku z tohoto velmi přátelského setkání s panem prezidentem. Po slavnostních oficialitách, ke kterým patří i zdravice panu prezidentovi od seniorské populace z celé ČR, ale také třeba přání všeho nejlepšího k jeho narozeninám a slavnostní přípitek, se rozvinula skvělá diskuze, která se dotkla různých témat, které ničí pohodu a klid spokojeného stáří. Prim hrála důchodová reforma, sociální a bytová politika. Předseda Rady seniorů ČR informoval pana prezidenta o nespravedlivém systému přidávání důchodů ale také o neutěšeném stavu nájemného bydlení a trhu s chudobou. Upozornil na dva nejpálčivější problémy, které Rada seniorů ČR aktuálně řeší – klesající náhradový poměr a neutěšenou situaci zejména osamělých seniorů a seniorek žijících v nájemných bytech ve velkých městech a snahu o změnu valorizačního vzorce pro výpočet spravedlivých penzí. Po odstranění mezigenerační nespravedlnosti předkládá Rada seniorů ČR konkrétní legislativní návrh, který bude předložen Komisi pro spravedlivé důchody. A ten zní: „ve výpočtovém vzorci navýšit index podílu na prosperitě společnosti ze současných 0,5% meziročního růstu průměrné reálné mzdy na 0,7% až 0,8%. Hovořilo se i o současném vzdělávání seniorů, které probíhá na VU3V, U3V nebo v Centru celoživotního vzdělávání ale také o tom, že by mohlo přibýt i vzdělávání oborové pro seniory, konkrétně v sociálních službách, které by umožnilo aktivnějším seniorům pomoci se starat o ty, kteří se již bez pomoci druhých neobejdou.

Krajská rada seniorů Olomouckého kraje připravila ve spolupráci s krajem pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje oslavu Dne seniorů 19. září, spojené s talentovou soutěží Babička roku. Letošního, již IV. ročníku se účastnilo 1100 seniorů a o průběhu a vítězkách jsem vás stihla díky vstřícnosti redakce informovat v minulém čísle. Tento krásný projekt se stal inspirací pro ostatní kraje. A tak se vítězky jednotlivých krajských

kol potkají 18. listopadu na historicky I. celorepublikovém finále na výstavišti Flora v pavilonu A v Olomouci. Odborná porota složená z hejtmanů z celé ČR vybere „Babičku roku“. Hlavním mediálním partnerem bude TV Šlágr, která bude také tuto akci vysílat. Vstupenky jsou již v prodeji, stojí 100 Kč a zakoupit je můžete v cestovní kanceláři Za sluncem v Pekařské ulici v Olomouci a nebo u Krajské rady seniorů Olomouckého kraje. Náš kraj bude reprezentovat vítězka krajského kola, paní Marie Záhorová ze Senice na Hané. Milí senioři,

přijďte fandit a podpořit naši favoritku, přijďte si užít koncert TV Šlágr, přijďte nasát slavnostní atmosféru jedinečného zážitku, jste srdečně zváni Krajskou radou seniorů Olomouckého kraje.

Velkou oslavu a poděkování zasluží reprezentační družstvo sportovců, které vyslala Krajská rada seniorů Olomouckého kraje na Seniorskou olympiádu do polské Gorlice. Borci přivezli devět medailí, nejlepší sportovec Jiří Seidl ze Zábřehu dvě zlaté a jednu stříbrnou, Eduard Ryznar za Zábřehu jednu zlatou, Františka Hausnerová z Moravského Berouna dvě stříbrné, Pavel Appl ze Zábřehu

zlatou, Jaroslav Rožek z Olomouce zlatou a Lucia Bubeľová z Olomouce bronzovou. Fantastická reprezentace Krajské rady seniorů a Olomouckého kraje v zahraničí. Děkujeme!

Závěrem ještě jedno varování.

Rada seniorů byla upozorněna, že se na seniory obrací blíže neurčená společnost s tím, že za poplatek 1 200 Kč, za který senior obdrží jakousi členskou kartu je seniorům posléze schopna zprostředkovat služby řemeslníků, právní poradny, sociální poradny a další služby. Rada seniorů důrazně varuje všechny oslovené, aby si nejprve důkladně přečetly podmínky, práva a povinnosti držitele oné zmíněné karty. Rada seniorů se domnívá, že by mohlo jít o další nekalou praxi, proto nabádá seniory k obezřetnosti. Rada seniorů ČR nemá s touto nabídkou nic společného a rozhodně se od ní distancuje. Rada seniorů provozuje své poradny zcela BEZPLATNĚ. Akreditované poradny sídlí v Praze, Brně, Ostravě a Hradci Králové, připravují se poradny v Liberci a Olomouci.

Milí senioři, více už se mi do našeho sloupku nevejde. Děkuji všem za milé dopisy, které Krajská rada seniorů dostává, je to pro nás velmi motivující a důkaz toho, že děláme správnou věc. Přejeme vám krásné podzimní dny a těšíme se na viděnou na akcích KRS Olomouckého kraje.

Milena Hesová
předsedkyně KRS Olomouckého kraje
členka předsednictva Rady seniorů ČR

STUDIUM VIRTUÁLNÍ UNIVERZITY TŘETÍHO VĚKU

Studovat lze v každém věku, o tom nemůže být pochyb. Ač k nevíře, jak ten čas letí, je to už tři roky, co parta seniorů usedla do „školních lavic“. Tři roky, šest studijních témat, promoce. Studenti při Krajské radě seniorů Olomouckého kraje, mimochodem skvělá parta, zahájili poslední podzimní semestr před promoci, která je čeká v lednu 2020 na České zemědělské univerzitě v Praze. Studijní téma je pěstování a využití jedlých a léčivých hub. Přidat se může každý, kdo chce udržovat svůj mozek v aktivitě. I studium může být zábava, stačí chtít.
(krs)

Velký Újezd 7.10.2019

Vážená paní Hesová

Okresní organizace Svazu postižených civilizačními chorobami Olomouc a Základní organizace Velký Újezd, Základní organizace astmatiků Olomouc, chtějí touto cestou poděkovat Vám, paní Hesová, cestovní kanceláři „Za Sluncem“ s průvodcem panem Fišerem a paní Lomaščíkové sedící v kanceláři, která se nezlobila, když jsem jí nahlásila novou změnu/ náhradu za někoho, kdo se nemohl výletu zúčastnit kvůli nemoci./

25.zářím 2019 jsme vycestovali v rámci seniorského zájezdu do Velkých Losin, - Termálního koupaliště včetně chutného oběda a odpoledne prohlídku tamního zámku. Následovalo posezení v cukrárně za dešťové přehánky, která nám náladu nezkazila. Všem se Výlet moc líbil a užili jsme si ho.

Seniorské cestování je moc dobrý nápad, který se chytil a má velice kladnou odezvu u seniorů. Děkujeme krajské radě seniorů a panu hejtmanovi, že na seniory myslí a usnadňuje jim cestování našim krásným krajem.

Za všechny

Marcela Zaccalová - předsedkyně SPOCH Olomouc
Marie Dokoupilová - předsedkyně ZO Vel.Újezd

Svaz postižených
civilizačními chorobami v ČR, z.s.
okresní organizace Olomouc
Polská 57. 779 00 Olomouc

Marcela Zaccalová
Marie Dokoupilová

KOMENTOVANÉ **VSTUP ZDARMA**

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ PRO SENIORY

OLOMOUČ	24. 10. 2019	10:00 – 11:30	Dvojlůň Tramtárie, Hrobová 55/II, Olomouc (včetně tří v. a. partí)
OLOMOUČ	25. 10. 2019	10:00 – 11:30	Dvojlůň Tramtárie, Hrobová 55/II, Olomouc (včetně tří v. a. partí)
PROSTĚJOV	30. 10. 2019	10:00 – 11:30	Městské divadlo v Prostějově, Přelidský náh., Vazalský nám. 1, Prostějov
JESENÍK	14. 11. 2019	10:00 – 11:30	Kino Polárka, Dittensberkova 999/3, Jeseník
ŠUMPERK	21. 11. 2019	10:00 – 11:30	Kino GLO, Masarykovo nám. 3, Šumperk
PŘEROV	22. 11. 2019	10:00 – 11:30	Kino Hrabá, Čechova 213/19, Přerov

Inscenace přiblíží nástrahy, rizika a vhodné reakce na podvodné telefonáty a falešné zprostředkovatele služeb. V rámci programu vystoupí také policista z Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, který bude diváky informovat o zásadách preventivního chování. Každý účastník obdrží pamětní propagační přílohu. Místo je nutné si rezervovat prostřednictvím telefonu 585 308 604 (v pracovní dny) nebo na e-mailu mp.policie@zol.cz

I. CELOREPUBLIKOVÉ FINÁLE V OLOMOUČI

Babička roku

18. 11. 2019
VÝSTAVIŠTĚ FLORA OLOMOUČ, PAVILON A, OD 13:00

Akce se koná pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje LADISLAVA OKLEŠTKA

MODERUJÍ: Vratislav MĚCHURA a Milena HESOVÁ

VYSTOUPÍ: přední interpreti ŠLÁGRU v čele s KARLEM PETERKOU

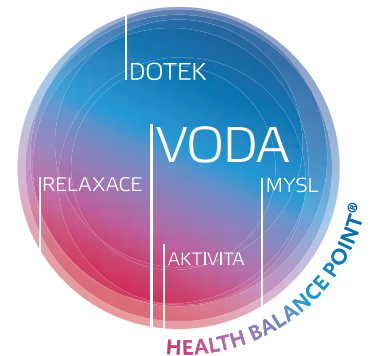
VSTUPENKY možno zakoupit u cestovní kanceláře ZA SLUNCEM, Pekařská 616/12, Olomouc, každý den od 9.00 do 14.00 hod. Případně rezervace možné u Krajské rady seniorů Olomouckého kraje na e-mailu milena.hesova@seznam.cz

Srděčně Vás zvou partneři a pořadatelé:

inzerce

TERMÁLY | LOSINY
HŘEJIVÉ SRDCE JESENÍKŮ

UNIKÁTNÍ TERMÁLNÍ PARK V JESENÍKÁCH

- termální park, jediný svého druhu v České republice
- bazény napouštěné přírodní termální vodou a vodní atrakce
- sauny – finská, solná, parní, aromatická a ledová komora
- široká nabídka masáží
- cvičení v bazénu, animační programy
- zázemí pro rodiče s dětmi
- restaurace s vynikající kuchyní
- celoroční provoz
- sledujte náš kalendář akcí

www.termaly-losiny.cz

TIP NA DÁREK

Dárkové poukazy do termálů

Využijte slevy a bonusy při ubytování ve Wellness hotelu DIANA www.diana-losiny.cz

sleva 10 %

platí do 6. 12. 2019 ve dnech ÚTERÝ až PÁTEK

tímto kuponem získáváte slevu na vstupné 10 %

slevy se nesčítají

TERMÁLY | LOSINY

OLOMOUC JE MAGICKÉ MĚSTO, ŘÍKAJÍ PŘÁTELE Z KENTUCKY

Krásná a magická, taková je Olomouc pro partnery z Owensboro. Při říjnové návštěvě delegace z amerického partnerského města se nešetřilo superlativy. Partnerství s Owensboro pojí Olomouc od roku 1994 a za oceánem stojí na platformě práce dobrovolníků.

„Vážím si spolupráce a mohu vás ujistit, že bude pokračovat,“ oznámil při přijetí delegace na historické radnici primátor Miroslav Žbánek. Olomouc a nejvzdálenější partnerské město v americkém státě Kentucky pojí přátelství 25 let.

Členové rady spolupráce zavítali do Olomouce při příležitosti pravidelné výměny amerických a českých studentů. Společně s primátorem řešili nové směry a možnosti spolupráce i otázky výměny inspirací a zkušeností. „Pořád

nás něco oslovuje, ty dojmy z dosavadní spolupráce jsou okouzující a pořád je co rozvíjet. Jako silný vnímáme každý moment naší spolupráce,“ potvrdila při návštěvě Elaine Wright, členka rady spolupráce s Olomoucí a ostatními partnerskými městy, profesorka na Brescia University v Owensboro, která spolupracuje s Vyšší odbornou školou Caritas v Olomouci.

Výměny zkušeností reprezentované konkrétními oblastmi spolupráce jsou podle primátora tou nejsilnější částí spolupráce. V další debatě padl i návrh na vytvoření nové platformy komunikace, která by se odehrávala v prostředí sociálních sítí. „V USA výborně funguje facebookový profil, který sdružuje partnerská města,“ zmínil Ross Leigh, vedoucí okresní správy zeleně a parků, člen rady spolupráce s Olomoucí.

Olomouc s Owensboro spolupracuje na všech možných úrovních, neaktivnější jsou ale v tomto ohledu studenti a skauti. Od samého začátku spolupráce probíhají i výměnné návštěvy zástupců policejních a hasičských záchranných sborů. Každoroční akcí je měsíční výukový kurz pro 30 studentů z Owensboro a západního Kentucky v Olomouci. Stáží zaměřených na sociální práci a vzdělávání se v Owensboro účastnili několikrát také pracovníci Caritas. Obě města se vzájemně propagují v oblasti turistiky.

Owensboro je se svými 60 tisíci obyvateli třetím největším městem v americkém státě Kentucky. Leží na břehu řeky Ohio a často se o něm hovoří jako o kolébce průmyslu. Dnešní Owensboro je ale i centrem umění a kultury. Nachází se zde druhé největší umělecké muzeum v Kentucky a velké přírodovědné muzeum. Věhlas má i díky výrobě bourbonu.

MĚSTO PODĚKUJE SPECIÁLNÍM PŘEDSTAVENÍM

Symbolicky poděkovat všem dobrovolníkům, kteří v Olomouci pomáhají, chce v předvánočním období olomoucká radnice. Akci Město dobrovolníkům pořádá ve spolupráci s Moravským divadlem Olomouc.

Na 5. prosince připadá Mezinárodní den dobrovolnictví. Dobrovolníci působí ve všech oblastech lidské činnosti. Můžeme se s nimi setkávat v přírodě, kde sbírají odpadky nebo čistí potok, najdeme je také mezi dobrovolnými hasiči, nebo v knihovně a ve školkách, kde předčítají žákům. Mnoho dobrovolníků pracuje v sociálních službách, v nemocnicích, kde pomáhají potřebným, ale také v klubech pro seniory, kde mladší pomáhají starším. Město Olomouc dlouhodobě podporuje organizace, které pracují s dobrovolníky – finančním příspěvím, materiálním vybavením nebo alespoň oceněním jejich práce. „U příležitosti Mezinárodního dne dobrovolnictví jsme připravili akci pro dobrovolníky

z Olomouce. Ve spolupráci s Moravským divadlem jsme připravili na 7. prosince zvláštní představení operety Franze Lehára Země úsměvů, na které dobrovolníkům a jejich blízkým nabídneme vstupenku zdarma. Je to poděkování nejen pro ně za jejich práci, ale také jejich blízkým, kteří jim dobrovolnickou činnost umožňují,“ vysvětluje Mirek Žbánek, primátor města Olomouce.

„Město Olomouc prostřednictvím sociálního odboru cíleně osloví organizace, které s dobrovolníky pracují – zejména v oblasti sociální, volného času dětí a mládeže, dobrovolných hasičů a ekologických aktivit. Vyzývám touto cestou organizace, které mají obětavé dobrovolníky a chtěli by využít této možnosti poděkování jim za práci, ať se na odbor sociálních věcí s důvěrou obrátí,“ doplňuje Eva Kolářová, náměstkyně primátora, která má v gesci oblast sociální péče.

SLOVENŠTÍ SENIOŘI OBDIVOVALI V OLOMOUCI CÍRKEVNÍ PAMÁTKY

Návštěva katedrály svatého Václava, prohlídka Arcidiecézního muzea, ukázka hry na varhany v kostele Panny Marie Sněžné či přijetí náměstkyní primátora Evou Kolářovou, takový byl program návštěvy několika desítek seniorů z partnerské Bratislavy – Staré Mesto.

„Bratislavští senioři jsou v Olomouci už na několikáté návštěvě. Těší mne, že se tato spolupráce osvědčuje v praxi a že mimochodem potvrzuje i to, že senioři mohou trávit svůj volný čas aktivně a zajímavě,“ uvedla primátorova náměstkyně Eva Kolářová, která má ve své gesci sociální oblast včetně péče o seniory. „Hosty z Bratislavy jsem přivítala na půdě Arcidiecézního muzea Olomouc. Vzhledem k tomu, že bohatá historie patří k hlavním pokladům Olomouce i s ohledem na to, že já sama mám k historii velmi blízko, to považuji za vhodné místo.“

Seniory do Olomouce doprovázela místostarostka Bratislavy – Staré Město Martina Uličná a také vedoucí oddělení sociálních věcí tamní radnice Janka Langová a vedoucí oddělení kultury Ernest Huska. Po komentovaných prohlídkách vybraných hlavních cílů se skupina návštěvníků

vydala do centra města na individuální procházky. S Bratislavou pojí Olomouc několikaletá spolupráce, v příštím roce by navíc měla být v rámci projektu na prohloubení spolupráce se zeměmi Visegrádské skupiny ještě posílena.

OLOMOUČANÉ SLEDOVALI UMĚNÍ TECHNIKŮ: ZDVÍHÁNÍ DESETITUNOVÉ KONSTRUKCE NA VĚŽ

Zástupy lidí sledovaly ve středu 23. října od rána pohyb na staveništi okolo budovy olomoucké radnice. Vysoký jeřáb dával tušit, že se na stavbě odehraje jeden ze zásadních momentů. Na kamenný ochoz věže ve výšce téměř čtyřicet metrů musela být usazena konstrukce spodní části věžní špičky, zhruba čtrnáct metrů vysoký a téměř deset tun vážící kolos, který tesaři zhotovili v minulých měsících přímo na Horním náměstí.

I když se původně měla celá dolní část věže dostat na ochoz najednou už o den dříve, nakonec odborníci rozhodli, že nejprve uloží na ochoz dřevěný podklad a teprve na něj pak usadí samotnou konstrukci. To se také ve středu 23. října dopoledne díky perfektní koordinaci stavby a také díky příznivému počasí s minimálním větrem podařilo.

Přípravy na vyzvednutí dřevěné konstrukce probíhaly od brzkého rána, mezitím ještě jeřáb přemístil střední část věžní špičky, kterou budou tesaři upravovat až na jaře, blíže k orloji. Okolo desáté hodiny se odehrálo dlouho očekávané vyzvednutí těžké konstrukce, které sledovaly desítky či možná spíše stovky přihlížejících. Po asi dvaceti minutách bylo zřejmé, že se náročný technický kousek povedl a že základ pro obnovenou špičku radniční věže je bezpečně na svém místě.

„Zbývající dvě části špičky budou renovovány, respektive v případě středního dílu nově vyrobeny na jaře.

V první polovině příštího roku pak budou dokončeny také opravy fasád obou kratších stran radnice, obou vstupů do radnice a venkovních schodišť,“ uvedl investiční náměstek primátora Martin Major. „Pečlivou prací restaurátora projdou i kamenné erby českých zemí, Rakouska a uherského království, které zdobí oba vstupy do radnice a pocházejí z období gotiky a renesance. Pro veřejnost je určitě zajímavou zprávou, že tyto erby dostanou od restaurátora původní polychromii, tedy budou barevné,“ prozradil Martin Major. Celkové náklady na rekonstrukci radnice, radniční věže, střechy a krovů přesahují částku 90 milionů korun.

V PAVELČÁKOVĚ ULICI VZNIKÁ SPOLEČENSKÉ CENTRUM PRO SENIORY

Příjemné klubové prostory a místnost s dostatečnou kapacitou pro přednášky či výstavy. Takové bude centrum společenských aktivit v Pavelčákově ulici, tedy místo, kde se mohou setkávat Olomoučané zejména starší generace, bez ohledu na to, zda jde o členy některého z klubů seniorů. Veřejnosti prostory v domě číslo 21 představila 1. října náměstkyně primátora Eva Kolářová.

„Využili jsme možnosti, když se uvolnily původně komerční prostory v majetku města, abychom vytvořili příjemné místo pro setkávání lidí. Budeme moc rádi,

když bude toto nové centrum dobře sloužit a brzy si získá oblibu,“ řekla náměstkyně Kolářová. Vysvětlila, že by v Pavelčákově ulici mělo vzniknout seniorské centrum, které mohou navštěvovat libovolní zájemci, nejen členové klubů seniorů. Přijít samozřejmě může i mladší člověk, podobně se to ostatně děje i v komunitním centru Pešek na Nových Sadech. „Bude zde fungovat klub seniorů, který dnes sídlí v Javoříčské ulici, ale také místnost pro promítání filmů, pořádání přednášek či například výstav, určená nejen pro seniory,“ dodala Eva Kolářová. V centru bude fungovat i poradenská služba OLsen (Olomouc seniorům), kterou zajišťuje odbor sociálních věcí magistrátu.

V budoucím komunitním centru musí nejprve proběhnout stavební úpravy. „Chceme zde udělat například bezbariérové vstupy a bezbariérové toalety, vnitřní prostory musíme trochu jinak rozčlenit,“ uvedl Zdislav Doleček z odboru sociálních věcí olomouckého magistrátu. „Na vybavení centra použijeme prostředky, které Olomouc získala za vítězství v soutěži Obec přátelská seniorům,“ dodal Doleček.

Úpravy by mohly být hotovy do konce roku a v lednu by se tak nové komunitní centrum otevřelo veřejnosti. V současnosti jsou zde vystaveny fotografie z činnosti olomouckých klubů seniorů.

AKTIVITY PRO SENIORY STÁLE POKRAČUJÍ, ČEKÁ NÁS KONCERT A PLES

Řadu zajímavých volnočasových aktivit nabízí statutární město Olomouc seniorům nejen v rámci oslav mezinárodního dne seniorů, který připadá na 1. října. „V říjnu však nekončíme a pokračujeme v aktivitách, na prosinec také počítáme s různými aktivitami,“ upozorňuje náměstkyně primátora Eva Kolářová.

Mezi připravenými akcemi je i tentokrát zahrnut zdravý pohyb, kulturní zážitek a společenská aktivita.

Aplikační centrum Baluo

Cvičení v Aplikačním centru BALUO probíhá každé úterý dopoledne až do 3. prosince 2019. Senioři se tu mohou pod dohledem trenérů věnovat pohybové aktivitě v bazénu, posilovně, je zde připraven stolní tenis apod. a to vše za symbolických cenových podmínek.

Koncert Pocta Haně Hegerové

Písničky Hany Hegerové v podání Dany Chytilové s klavírním doprovodem si budete moci poslechnout 13. listopadu 2019 od 17:00 v Domě u parku. Cena vstupenky je 120 Kč / senior a 80 Kč / člen klubu seniorů statutárního města Olomouce. Partnerem akce je Dům u parku. Již zbývá jen pár kusů vstupenek.

Ples pro seniory

„Taneční veselice pro seniory“ se jmenuje oblíbený ples, který se bude konat 21. listopadu 2019 od 14:00–18:00 v pavilonu A výstaviště Flora Olomouc. Cena vstupenky je 100 Kč. V ceně je menší občerstvení, tombola, program. Vstupenka je slosovatelná.

Vstupenky se prodávají na odboru sociálních věcí, Štursova 1, Olomouc. II. NP, pondělí a středa od 8–12 a od 13–16 a úterý a čtvrtek od 8–12 a od 13–15.

Pro více informací sledujte naši stránku: www.facebook.com/olomouckysenior/

KONCERT ČI MASOPUST. I TO JE V HOSPICI NA SVATÉM KOPEČKU MOŽNÉ

Pečení perníčků, deskové hry, koncerty, mše a posezení na terase s výhledem na Olomouc. V Hospici na Svatém Kopečku je možné prožít poslední dny života aktivně, ve společnosti svých blízkých a v důstojném a vlídném prostředí. „Spousta lidí, kteří k nám zavítají, rozkvetne. Je to dáno dobrým zaléčením bolesti a také prostředím a společenským životem v hospici,“ říká tamní ředitelka Marta Šťastná. V hospici se o veškeré úkony a hygienu postarají odborníci, rodina má pak prostor strávit se svým blízkým hezké chvíle.

Hospic na Svatém Kopečku stojí v těsné blízkosti baziliky Navštívení Panny Marie a je z něj krásný výhled do okolí. Uvnitř je 24 pokojů, z nichž 18 je jednolůžkových. Každý pokoj má sprchový kout, umývadlo a toaletu, dále televizi, rádio a ledničku. „Je tam také křeslo, které se dá rozložit a mohou na něm přespávat blízcí našeho klienta,“ přibližuje Marta Šťastná s tím, že v minulosti třeba přespávali u lůžka umírající maminky její děti na karmatkách. Přestože byly tři a rozkládací křeslo nestačilo, mohli být všichni spolu.

Hospic je bezbariérový, takže společenského života se účastní i lidé, kteří leží na lůžku. Personál je přiveze na koncert, do kaple na mši nebo třeba na terasu, kde si užijí čerstvého vzduchu. „Když je hezky, na terase se potkává spousta lidí. Scházela se tu i parta pánů, kteří se chválili, kdo z nich má delší manželství. Pak se ještě triumfovali v tom, kdo řekne lepší vtip,“ pousměje se ředitelka Marta Šťastná. Tak jako v běžném životě i v Hospici na Svatém Kopečku lidé pečou cukroví, barví vajíčka

nebo slaví tradice jako je Mikuláš nebo masopust. Ti, kterým to zdravotní stav dovolí, mohou s příbuznými i na výlet do okolí, na Svatém Kopečku se nachází například ZOO.

Lékaři, zdravotní sestry, pečovatelky, sociální pracovníce, ale také pastorační asistentka a duchovní. Ti všichni jsou umírajícím i jejich rodinám oporou. Nemocným věnují svůj čas také dobrovolníci. Popovídají si s nimi, zazpívají jim, předčítají, drží je za ruku... Jednou za dva týdny chodí za klienty také canisterapeutka s čivavou Bambu.

Hospic je otevřený lidem všech generací, jejichž nemoc už není léčitelná. „Jde převážně o pacienty v konečném stádiu s perspektivou dožití do půl roku. Léčba už je ukončená a my pouze mírníme příznaky onemocnění, tlumíme bolest, řešíme problémy s dušností, zvracení, zácpu. Snažíme se, aby lidé prožili své poslední chvíle důstojně a co nejvíce v pohodě,“ dodává lékařka Ilona Burdová.

Hospic nabízí také odlehčovací službu. Svého blízkého sem mohou na pár dní dát ti, kteří o něj pečují doma a potřebují nabrat síl.

Lidé, kteří stojí před rozhodnutím, kde oni sami či jejich blízcí stráví poslední dny svého života, si mohou hospic nezávazně prohlédnout nebo se poradit na telefonním čísle: 585 319 754. Více na www.hospickopecek.charita.cz.

(opa)

Foto: Archiv Hospice na Svatém Kopečku

20 LET SENIORKLUBU TĚŠETICE

Ani se nám věřit nechce, že už uplynulo 20 let od založení Seniorského klubu Těšetice. Na první schůzce se 16. září 1999 sešlo 27 občanů, a to 15 z Těšetic, 11 z Vojnic a 1 z Rataj. Prvním předsedou se stal Antonín Koukal, jednatelem Václav Vašíček, který byl i mnoho let hlavním organizátorem většiny akcí klubu. Byli jsme nejmladším klubem v okolí, a proto jsme získávali zkušenosti na seniorských setkáních v Příkazích, Náměšti na Hané a v Senici.

Ještě téhož roku jsme uskutečnili 7 zajímavých akcí: navštívili jsme Klášterní Hradisko, prohlédli si varhany v kostele sv. Mořice v Olomouci, besedovali jsme s cestovateli p. Coufalem a p. Pytlíčkem, zaujalo nás i zdobení perníčků a povídání o vánočních zvycích. První Předšilvestrovské odpolední posezení s programem a tancem mělo takový úspěch, že se stalo tradicí, a tak se letos 30. prosince sejde-
me již po jednadvacáté.

Počet členů se rychle rozrůstal a již koncem roku 1999 měl klub 99 členů. Mnoho let už počet členů našeho klubu převyšuje číslo 100. Snažíme se, aby náplň schůzek byla různorodá a aby si každý senior našel v programu to, co ho baví. Snad i proto jsou členy klubu nejen občané všech tří částí obce Těšetice, ale i někteří občané Ústína, Luběnic, Lutína, Slatinic a dalších okolních obcí.

Všichni se rádi veselíme, proto často pořádáme různé společenské akce. V roce 2001 se po 24leté přestávce povedlo obnovit zásluhou V. Vašíčka a několika dalších herců seniorského věku ochotnické divadlo, které po rozšíření souboru o nové mladé herce přináší divákům radost dodnes. Oblíbená byla „Posezení s jubilanty“, pravidelně v březnu připravují zábavu „Muži ženám“ a v dubnu „Ženy mužům“, v zimě se všichni těší na „Mikulášskou“. Pobavíme se také v přírodě u ohničků při opékání kabanosu. Rádi využíváme i pozvánky ostatních klubů na společenská setkání a plesy. Nejen na těchto akcích vystupuje taneční skupina SEKT (SEniorky Klubu Těšetic), kterou tvoří v současnosti 14 tanečnic a 1 tanečník. Pod vedením J. Vašíčkové předvádí tance na známé melodie už od r. 2001 a potěšili diváky na více než 100 vystoupeních.

V náplni našich schůzek nechybí ani sportovní činnosti, pěší turistika, cykloturistika, často hrajeme pétanque nebo

bowling, učíme se hrát Mölkky. Nebáli jsme se vyzkoušet orientační běh. Ruční práce jsou oblíbené hlavně u žen. Vyzkoušely si zdobení vajíček různými způsoby, pletení košíků z pedigu, malování na hedvábí, práci s korálky, háčkování, vyšívání, pletení z papíru, aranžování květin a výrobu adventních věnců. Seznámily se s moderními výtvarnými technikami jako je pergamáno, enkaustika, quilling nebo práce s ovčí vlnou.

Často v klubu pořádáme besedy s různým zaměřením. Necháme se poučit o historii, sestavování rodokmenů, bezpečnosti nejen v silničním provozu, o ekonomice a financích, o ekologických i zdraví prospěšných prostředcích, uvítáme rady do zahrady. Jak pečovat o své zdraví se dovídáme v besedách s lékaři. S cestovateli, kteří nám poutavě vyprávějí své zážitky a dokládají je četnými fotografiemi a videi, jsme navštívili už mnoho zemí světa. Jak funguje potrubní pošta jsme se dověděli ve FN Olomouc, zajímavá byla i exkurze v olomoucké pobočce Zemského archivu v Opavě. Zajímavá místa chceme poznávat osobně, proto každý rok uspořádáme několik zájezdů za krásami naší vlasti. V poslední době jsme navštívili např. Vamberk a Doudleby nad Orlicí, Javorník a Janský Vrch, Mikulov, Valtice, Kouty nad Desnou, Rájec nad Svitavou, Valašské Meziříčí, Kopřivnici a Frýdek Místek a další. Každoročně osvěžíme naše tělo v termálních bazénech ve Velkých Losinách nebo v lázních Therme Laa v Rakousku. Z pobytových zájezdů rádi vzpomínáme na Pakoštaně v Chorvatsku. Opakovaně jsme organizovali i týdenní pobyt v Parkhotelu Hokovce na Slovensku. V současné době využíváme nabídky KRS a relaxujeme při pobytech v Sezimově Ústí nebo na Táborově škole seniorů v Domašově nad Bystřicí.

V září nám udělala velkou radost naše členka Marie Záhorová, která se stala Babičkou roku 2019 Olomouckého kraje. Budeme jí držet palce v celostátním finále.

Společných pěkných zážitků máme v našem seniorském klubu tolik, že je nelze všechny popsat. Vždyť za 20 let trvání klubu se uskutečnilo více než 750 akcí. Je třeba poděkovat všem, kteří nám v činnosti pomáhají, a doufat, že i v následujících letech nám vydrží elán pro pořádání dalších akcí pro seniory.

Jarmila Vašíčková

JAK JE TO S CENAMI JÍZDNÉHO PRO SENIORY?

Vážená redakce magazínu *Moravský senior*, velmi bych si přála, abyste otištěním mého příběhu na způsob otevřeného dopisu DPMO a ARRIVA pomohli nám, důchodcům, zorientovat se, jak je to ve skutečnosti myšleno s cenami jízdného pro důchodce. Vloni jsem oslavila 70. narozeniny, bydlím ve Velkém Újezdě. Hranice pásma je zastávka u Ferony. Věděla jsem, že v Olomouci budu mít dopravu zdarma, ale že bude nutná průkazka. Tu mi i s fotografií na DPMO vystavili. Na rok. Během roku ale vešel v platnost zákon o jízdném, kdy důchodci začali platit ve všech dopravních prostředcích 25%. To v mém případě znamenalo, že jsem s Arrivou jezdila úsek Velký Újezd – Ferona za 4 Kč, přestože jsem pokračovala v jízdě až do Olomouce. Od Ferony tedy zadarmo. Vždycky stačilo, že jsem řidiči ukázala průkazku DPMO a nahlásila „Senior k Feroně“. To fungovalo ještě před týdnem, 23. 9., kdy jsem jela k lékaři do Olomouce. Když jsem však po týdnu (30. 9.) nastoupila ve Velkém Újezdě do autobusu a sdělila stejný požadavek, v ruce tutéž průkazku, řidič mi řekl, že je prošlá. Oponovala jsem, že stačí prokázat věk. Prý ne a vystavil mi jízdenku na

Ilustrační foto

7 Kč. V Olomouci jsem tedy zašla do prodejny jízdenek DPMO na nám. Hrdinů a chtěla legitimaci prolongovat. Paní mi celkem otráveně sdělila, že to už se nedělá a že mi stačí k prokázání horní část průkazky, tedy část s fotografií. Pro jistotu jsem zašla i do Informací na AN, kde jsem se zeptala, jak nebo čím se mám řidiči prokázat, že je mi už přes 70. Slečna mi řekla, že mi stačí OP nebo mi za 20 Kč vystaví průkazku s neomezenou platností. Fotku jsem u sebe neměla, nastoupila jsem tedy zpáteční cestu s Arrivou do Velkého Újezda. Řidič znovu řekl, že je pro něj neplatná. Řekla jsem mu, že ji už neprolongují a že to má stačit. On mi řekl, že pro něj je neplatná a ani po mně nežádal např. OP. Znovu mi vystavil jízdné za 7 Kč. Když jsme dojeli do Velkého Újezda, po vystoupení z autobusu se se mnou dal do řeči a snažil se mě přesvědčit, že on to účtuje správně. Pro něj je prý cesta do Olomouce jeden celý úsek a čtvrtina z obvyčejného jízdného je 7 Kč. A že mi nepomůže ani žádná další průkazka. Přidal se k němu i další řidič, který dorazil a měl zřejmě pauzu a oba se na můj úkor dobře bavili. Ten nově příchozí si to užíval: Prý: No jo, důchodci! Paní, jestli máte málo, tak já vám dám dvacet korun, abyste na to jízdné měla. Chápete, že mne to velmi ponížilo a urazilo. Nejde přece o ty tři

koruny, ale o to, jak nejasné podmínky pro důchodce i pro řidiče jsou stanoveny. A tak se ptám chytrých pánů z obou institucí. Jak jste to vlastně mysleli, že to není transparentní ani pro důchodce ani pro řidiče? Bylo by dobré, kdybyste důchodce i řidiče poučili, jaký význam a dopad mají očíslované zóny na jízdné (důchodců) a hlavně – KDE JE PRAVDA? Hlavně, že máme integrovaný systém dopravy!

Olga Navrátilová, Velký Újezd

K popisovanému problému se vyjádřila společnost Arriva:

Pisatelka popisuje situaci, při které často dochází k omylu. Jsme proto velice rádi, že máme možnost vše cestujícím vysvětlit. Od 1. července 2019 bylo pro cestující starší 65 let zavedeno jízdné zdarma v zóně 71. Ta pokrývá město Olomouc a část přilehlých obcí. Ovšem, a to je důležité, cestování pro seniory zdarma se vztahuje pouze na cesty uvnitř zóny 71, tedy výchozí i cílová zastávka leží uvnitř zóny 71. Pokud tedy do této zóny cestujete ze zóny jiné, počítají řidiči správně jízdné za celou délku cesty, tedy za část ležící mimo tuto zónu, tak i za část cesty v rámci zóny 71. Samozřejmě je pak uznání státní slevy pro studenty a seniory ve výši 75 procent, ale opět z celé délky trasy. Tento postup je plně v souladu s ceníkem platného tarifu a týká se jednotlivého i dlouhodobého jízdného. Řidiče pravidelně proškolujeme ve znalosti tarifu a způsobu odbavení cestujících, aby nedocházelo k nedorozumění. Současně bychom se chtěli za pana řidiče omluvit, neboť podal paní pisatelce nesprávnou informaci ohledně dokladu, kterým lze ověřit věk cestujícího a současně tak uznat nárok na státní slevu. Věk lze vždy prokázat platným občanským průkazem, cestovním dokladem nebo jiným úředně vydaným identifikačním osobním dokladem, který obsahuje fotografii, jméno a příjmení a datum narození. K prokázání věku postačí předložit také průkaz IDSOK a pro nárok na bezplatnou přepravu v zóně 71 také průkaz DPMO.

**Martin Farář, tiskový mluvčí
Arriva Transport Česká republika a. s.**

Na tato slova ještě jednou zareagovala pisatelka, paní Navrátilová:

Musím ještě protestovat. Jak k tomu přijdou důchodci z celého širokého okolí Olomouce, kteří jsou nuceni používat dopravce Arrivu proti důchodcům bydlícím v zóně 71? Vždyť to je diskriminace. Mimoolomoučtí vždycky zaplatí soukromému dopravci i cestu po území Olomouce. Právě toto snad měl vyřešit „slavný“ INTEGROVANÝ systém. Arriva má snad také nárok čerpat státní dotace. Jenže – jak já to vidím – bylo by s tím více práce pro řidiče, takže je pochopitelné, že nám to majitelé Arrivy zdůvodňují svým vlastním pojetím státní slevy. Jestliže Arriva užívá jako dopravce i zónu 71, měla by přijmout i ustanovení v této zóně platná a ne si stanovovat vlastní. Vidím v tom obohacování společnosti Arriva na úkor důchodců. Jak už jsem psala, toto má k integraci ještě daleko. Děkuji redakci *Moravského seniora* za zájem a spolupráci.

Olga Navrátilová

PŘÍDĚDINSKÝ TÁBOR KŘELOV

Ve dnech 5.–7.6. 2019 se konal Přídědinský tábor 50+, který navázal na tři vydařené seniorské tábory v minulých letech. Tentokrát jsme předem obdrželi program, který vypracovala hlavní organizátorka sestra Magda Dittmerová. Už tato knížečka byla vypracovaná velmi zajímavým a nápaditým způsobem. Při čtení tohoto programu jsme se seznámili s tím, co nás v táboře čeká, ale od srdce jsme se i zasmáli.

První den byl naplánovaný výlet do termálního parku ve Velkých Losinách. Ráno jsme se sešli u sokolovny v Křelově, kde jsme nafasovali svačinky, které byly pečlivě připravené se jmenovkami a srdíčkem a přáním dobré chuti. Linkovým autobusem jsme se přesunuli na vlakové nádraží v Olomouci. Zde jsme nastoupili do vlaku, který nás zavezl bez přesezení až do Velkých Losin. Společnou jízdenku měla předem zakoupenou vedoucí zájezdu sestra F. Nerušilová a tak jsme se nemuseli o nic starat, jen najít nástupiště a nasednout do správného vlaku. Vlak byl moderní, klimatizovaný, takže cesta byla velmi příjemná. Ve V. Losinách jsme se prošli lázeňským parkem do Termál-parku. V Termálu jsme se vykoukali, poseděli v léčivé vodě, namasírovali si záda na vodní hydromasáži a odvážnější Kmotřenky se svezly i na tobogánu. A jelikož byla středa a to se v bazénu koná cvičení pro seniory, tak jsme se toho hromadně zúčastnili. V restauraci Termálu jsme také poobědvali. Koupání v Termálu bylo plánované na tři hodiny, ale některým se to tak líbilo, že si pobyt o hodinu prodloužili. Ostatní se šli projít po Velkých Losinách a procházku zakončili v cukrárně u káfička. Byl to pěkný zážitkový den, protože vlakem většina z nás již dlouho necestovala a v Termálu někteří také ještě nebyli.

Druhý den jsme se ráno sešli v sokolovně a s pozdravem „My Kmotřenky z Křelova, těšíme se do tábora“ jsme nastoupili na ranní rozcvičku. Po svačině jsme se přemístili do křelovského Kaštánku, kde nás čekalo zdobení krabiček tzv. ubrouskovou technikou. Bylo to tak zajímavé, že jindy upovídáné Kmotřenky zapomněly i mluvit a v poledne nás organizátoři museli doslova

vyhnat na oběd. Po krátké polední pauze jsme se odebrali k rybníku, kde nám sestra Magda Dittmerová připravila menší paměťový a vědomostní kvíz. Bratr cvičitel Jindra Dvořák nám vysvětlil pravidla hry „Hořící míč“. Při pokusech si tuto hru zahrát jsme se trochu rozpochybovali a hlavně zasmáli stejně jako při poznávání a zkoušení her v předešlých táborech – petanque, gorodky a lacros. Totéž bylo i při házení létajících talířů. Den jsme zakončili v sokolovně.

Třetí den byl naplánovaný cyklovýlet do Náměště na Hané. Ráno jsme se opět sešli u sokolovny. Tentokrát se dostavili i ti, kteří se předešlé dny omlouvali, takže nás byl větší počet. Po instruktáži ohledně bezpečnosti a trasy jsme vyrazili po cyklostezce do Bruchotína, okolo motorestu Křepelka směrem na Vojnice, Těšetice a Loučany do Náměště na Hané. Počasí bylo příjemné a tak cesta pěkně ubíhala. Po absolvování kopce k náměštskému zámku jsme zaparkovali kola a odebrali se na prohlídku zámku. A zase se potvrdilo pravidlo, že známe místa na opačném konci světa, ale to co je za humny, to jsme ještě neviděli, nebo možná někdy dávno při výletě v obecné škole. Prohlídka zámku a okolí byla zajímavá. Pak následoval oběd v restauraci Na Zámku, krátký odpočinek a cesta na kolech do Křelova. Cestou jsme se ještě zastavili na káfičko a zmrzlinu u benzínové stanice mezi Těšeticema a Ústínem. Do Křelova jsme se všichni vrátili trochu unaveni, ale v pohodě. Celkem jsme urazili 30 km. Svědčí to o tom, že ještě nepatříme do starého železa.

Závěrem lze konstatovat, že letošní Přídědinský tábor 50+ se opět vydařil, za což patří poděkování organizátorům – br. Jindrovi Dvořákovi a zejména ses. Magdě Dittmerové, která přípravě a realizaci tábora věnovala hodně času, ale povedlo se jí to. Patří jí za to velké DÍK, DÍK, DÍK. Teď už se můžeme jenom těšit na příští – 5. Ročník Přídědinského tábora 50+. A ještě jsme se dohodli, že příští ročník už nebude Přídědinský tábor 50+, ale 60+, protože nejmladší tábornici už je 61 roků.

Člen TJ Sokol Křelov bratr Miroslav Dokoupil
– účastník tábora

AMELIE POMÁHÁ LIDEM S RAKOVINOU I PO NÍ

Už 11 let v Olomouci působí centrum Amelie, které nabízí pomoc a podporu onkologicky nemocným i jejich blízkým. A to v několika oblastech.

Člověk, jemuž lékař sdělí vážnou diagnózu, se ocitá v psychicky náročné situaci. Přichází strach, bezradě, pocit viny, deprese... Mění se jeho vzhled, denní režim. Psychická zátěž se často odráží i na vztahu s partnerem, rodinou. Člověk sám těžko hledá cestu z bludného kruhu vlastních myšlenek. Je prospěšné sdílet své pocity a bolest s někým, kdo poskytne jiný pohled na životní situaci, pomůže hledat motivaci k pokračování. Pro nemocné i jejich blízké je tady proto psycholog Amelie. Na bezplatnou konzultaci je možné se objednat na tel. 739 005 123 nebo přes e-mail olomouc@amelie-zs.cz. Onemocnění rakovinou člověka staví i před řadu praktických otázek. Na jaké dávky má

**pomáháme žít
život s rakovinou**

v nemoci nárok a kde o ně požádat? Kdy a jak může podat žádost o invalidní důchod? Existují nějaké sociální nebo zdravotní služby, které mu mohou pomoci zvládnout situaci? A jak to vypadá při návratu do zaměstnání? Takové a další otázky dokáže zodpovědět sociální pracovník. Domluvit si bezplatnou schůzku lze na tel. 739 005 123 nebo e-mailu olomouc@amelie-zs.cz. Dotazy je možné posílat i na socialni.olomouc@amelie-zs.cz. Možnost setkávat se s dalšími lidmi, kteří prošli zkušeností s onkologickým onemocněním, a zároveň se věnovat aktivitám ke zlepšení psychické i fyzické kondice, umožňuje pravidelný program Amelie. Setkání probíhají vždy v úterý od 16 do 18 hodin v centru Amelie na Horním náměstí 367/5 v Olomouci. Všechny aktivity jsou zdarma. Více se dozvíte na stránkách www.amelie-zs.cz.

V UNIČOVĚ DEN SENIORŮ SENIOŘI SLAVILI HNED DVAKRÁT

V Uničově se seniori k oslavě Dne seniorů sešli již po osmnácté. V letošním roce se jeho první připomenutí oslavovalo již 17. září a jeho organizátorem bylo Centrum sociálních služeb Uničova. Okolo padesátky seniorů a seniorů se sešlo ve společenské místnosti v Gymnazijské ulici, kde je již při příchodu vítáno hudbou Dámské trio z Dlouhé Loučky, které jim vyhrávalo k poslechu a samozřejmě, že i k tanci. Jen krátkou dobu po usednutí ke stolům byli seniori pracovníky pečovatelské služby obsluženi podáním kávy nebo čaje a dobrými koláčky. Druhou a hlavní oslavu Dne seniorů připravila Rada seniorů v prostorách Městského kulturního zařízení. Po vstupu seniorů do předsálí budovy je vítali pracovníci MKZ a na stolicích byly pro seniory připraveny pohárky s bílým i červeným vínem z Jižní Moravy a minerálky. Program oslav se skládal ze dvou částí – tou první byl pořad nazvaný Hoď se do pohody.

Přesně v 15 hodin členka Rady seniorů J. Kaprálová oslavu zahájila a přivítala i hosty a téměř tři stovky Uničovských seniorů. Hostem byl starosta města R. Vincour a bývalý starosta města, dnes náměstek hejtmána D. Horák. Po jejich krátkých pozdravech přišlo na řadu jedena-půlhodinové vystoupení Sandry Pogodové a jejího otce Richarda Pogody. V jejich podání zaznělo hodně zábavných povídek a vzpomínek na slavné osobnosti, a to vše bylo doplňováno písněmi z repertoáru Ježka, Voskovce, Wericha, Suchého, Šlitra a zazněly i šansony Pavla Dostála. Druhá část oslav pokračovala v malém sálku MKZ, kde k tanci i poslechu hrála hudba Pohoda. Pro mnohé

účastníky bylo překvapením, že hudebníkům „vypomáhal“ náměstek hejtmána D. Horák. Je třeba dodat, že pan náměstek byl patronem neformálního sdružení Uničovští seniori, které svoji činnost ukončilo koncem minulého roku a že je patronem i Rady seniorů, která pracuje od začátku letošního roku.

Nutno ještě dodat, že vozíčkáři se po mnoha letech dostali do budovy MKZ sami bez cizí pomoci a bez problémů. Město tu nechalo vybudovat bezbariérový přístup, což mimo krásný program oslavy, bylo nádherným darem ke Dni seniorů, za což patří dík, jak Městu, tak již neexistujícímu neformálnímu sdružení Uničovští seniori, které se vybudování bezbariérového přístupu několik zasazovalo.

Jan Burian, člen Rady seniorů

Milovník přírody SŠ 70/182/95 abstinents, nekuřák, hledá přítelkyni, která má ráda přírodu a vycházky do přírody za účelem obdivování přírodních krás! Bydlím ve městě v RD na chatu zajíždím na venkov, ale vlakem! Auto nemám! Přítelkyně z PV nebo OL! Zájemkyně pište na email: hribyabedly@seznam.cz.

Vdova, 160/70, plnější postavy hledá přítele pro příjemné chvíle u kávy nebo sklenky vína, na procházky, event. tanec a výlety z Olomouce, Šternberka nebo blízkého okolí. Nezáleží mi na majetku, ale na duševním bohatství ano. Měl by být optimista a trochu s rozhledem, ať si máme o čem povídat. SMS nebo zavolat na 736 190 809.

Obyčejná žena z Olomouce 67/168, hledá hodného kamaráda nekuřáka. Prosím jen z Olomouce. Auto moc vítáno. Tel.: 608 169 342 zatím sms, děkuji.

Uvítám kohokoliv, kdo vlastní PC. Rád bych si povídal přes Skype. Můj email: janfaltejsek760@gmail.com. Moc díky. Vyhovím všem. Zima je nudná a mozek se musí cvičit. Rok narození 1946. Děkuji.

Aktivní žena, nekuřačka, nehledá chatu, peníze ani auto, ale kamaráda – přítele od 70 let, který se cítí někdy hodně sám. Olomouc, Bruntál a okolí. Tel.: 799 521 354.

Seniorka z Olomouce, 68 let/170 cm, hledá bezva kamaráda, přiměřeného věku, nezadaného, bez závazků, pro vycházky do přírody, cestování, posezení u kávy a trávení volných chvil. Chatař vítán. Pište sms na tel.: 773 990 706.

Je ještě někde solidní muž z Olomouce nebo blízkého okolí se smyslem pro humor, který by si vážil partnerky – nekuřák tak do 68 let – s autem? Společně trávené chvíle – kultura, příroda, cestování – autovýlety. Vánoce ve dvou. Pohodová žena z OL 62 /169. Tel.: 702 362 931.

Hledám ženu, dívku na občasných schůzkách a výlety kamkoliv. Rodinný domeček a auto mám. Jen vážné zájemkyně. Penčíčky u Přerova. SMS 605 378 164.

73 letý SŠ 170/88 z Olomouce, nekuřák, soběstačný s vyřešenou minulostí, rekreační sportovec a má rád

všechno hezké, co k životu patří a přináší radost, poznání i poučení. Nehledá bydlení, bohatství ani služku. Rád by poznal kamarádku, možná i přítelkyni, nezadanou ženu s vyřešenou minulostí, nekuřačku do 73 let z Olomouce pro hezký vztah (ne flirt). Odpověď pište prosím na 736 688 506. Děkuji.

Starší zdravá důchodkyně hledá společníci na občasných procházkách, nejlépe Smetanovými sadami v Olomouci (cca 1–2x týdně 1–2 hod). Tel.: 774 192 556.

Senior kolem 70 let, střední postavy, nekuřák hledá osamělou ženu pro volné chvíle, výlety, posezení u vína, vzájemné navštěvování. Samota je zlá, ve dvou je to krásné. Nejraději Krnov, Bruntál a okolí. Tel.: 605 389 184.

Muž 67 let by rád poznal milou ženu do 70 let. Jsem z Moravskoslezského kraje, tel.: 770 650 099.

Ráda bych touto cestou poznala zajímavého, atraktivního, milého nekuřáka, společenského, který nechce být sám jako já, láskyplného a obětavého, auto vítáno. Je mi 75 let, jsem plnoštíhlá s tmavšími vlasy, nekuřačka, veselá, pohodová, mám ráda zahradničení a květiny nejvíc, procházky a poslech hudby a klidné posezení někde spolu. Samota je tíživá. Okolí NJ, Olomouc, Hranice. Děkuji, pište Miladce 776 250 355

Muž 67 let hledá milou ženu do 70 let. Zlínský – Moravskoslezský kraj. Pavel 731 270 085. Ne flirt!

Využijte služeb naší seznamky a podejte si BEZPLATNĚ inzerát.

Inzerát zašlete poštou na adresu:
Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1,
Bělidla, 779 00 Olomouc nebo e-mailem:
redakce@moravskysenior.cz,
do předmětu uvést „Seznamka“

POZN: Zasláním inzerátu dáváte souhlas se zpracováním vašich osobních údajů pro účely zveřejnění těchto informací v rámci Seznamky.

Seznámili jste se přes naši seznamku? Pochlubte se svým příběhem!

Napište nám na e-mail redakce@moravskysenior.cz a dejte příklad ostatním.

Moravský senior vám pomůže ke štěstí.

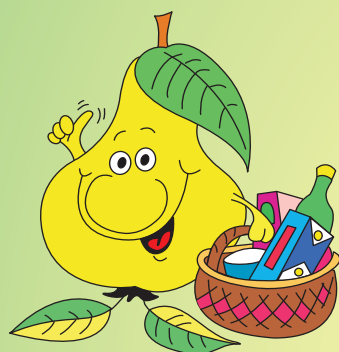
Vyluštěte tajenku a soutěžte o věcné ceny. Znění tajenky posílejte do 18. 11. 2019 na adresu Moravský senior, z. s., Tábortů 237/1, Olomouc, 779 00, nebo e-mailem na adresu office@moravskysenior.cz. Nezapomeňte uvést celou svoji adresu a telefonní číslo, abychom vás o výhře mohli informovat.

POMŮCKA: ADD, ANATAS, ASANA	ZKRATKA UMĚLECKÉ ŠKOLY	1. DÍL TAJENKY	ZNAČKA JOGURTU		ŠPERK ZASTAR.	VÝMĚSEK TĚLA	INICIÁLY PĚVCE HAKENA	LOKATI	OPATŘIT OBALEM	SKUČETI	ŘECKÉ PÍSMENO		ZNAČKA AMPÉR- HODINY	2. DÍL TAJENKY	OPOTŘEBO- VATI AUTOMOBIL			
PŘIDAT ANGLICKY				SLÍDILOVÉ								CITO- SLOVCE POCHOPENÍ HOVOR.						
VYHYNULÝ DRUH PTÁKA				4. DÍL TAJENKY TAMTA								ZVOLÁNÍ ZOSOBNĚNÍ SMRTI NÁREČNĚ						
PŘESTAT BDÍT							ZIMELÁ PRYC AUTOKAR						FRANCOUZ- SKÁ PŘEDLOŽKA DOLINA					
	DÍLENSKÝ PRACOVNÍ STŮL OPLATKA						OSTROV V TICHOMORÍ TYP RUS. LETADEL				ZASE OZNAČENÍ KYSELOSTI ROZTOKU							
VÝBAVY NEVĚSTY					ODPADY ZE STAVBY MARMELÁDY					KONTRA								
TYP PIVA				VAŘIT NA VODĚ ZN. KILO- KALORIE						PLAZI					ANO ANGLICKY			
CITO- SLOVCE VĚTRU			KATEDRA ŽURNALIS- TIKY ZKR. VZOR								DOLNÍ KONČETINY							
SAMICE KOČKOVITÉ ŠELMY											LÉČIVÁ ROSTLINA							
DRUH SYRA											STEPNÍ PTÁK	SPZ VSETINA STRUNNÝ NÁSTROJ						
	ŠACHTY EXOTICKÁ ROSTLINA										ŘÍMSKÝCH 601							INICIÁLY HEREČKY RYBOVÉ
KUS				INICIÁLY HERECE EAST- WOODA	SVĚDKYNĚ, KTERÁ VIDĚLA						FOLKAŘ VLASTA ??? NĚMECKÉ MĚSTO							
INICIÁLY SPISOVA- TELE SEKORY			MPZ KOLUMBJE ZNAČKA LUMENU			INICIÁLY HEREČKY BALZEROVÉ	VLÁKNO K ŠITÍ	POLOHA V JÓZE		DOZORCE NA STAVBĚ OTROK								
SVLÉKNUTÁ									POTŘEŠTĚ- NEC HOVOR.				3. DÍL TAJENKY	ČTVERECNÝ NEROST				
NĚMECKÉ ZKR.				POSVÁTNY PTÁK SPZ HRADCE KRÁLOVÉ					AKCIOVÁ SPOL. ZKR. ČISTOTNÝ MEDVĚD			ČÁSTI VOZU SLOVENSKY ŠTĚP						
ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA			INIC. REŽIS. TŘEŠTIKOVÉ SYMBOL LÁSKY			VOJENSKÝ BUBENIK SETŘENÝ VZOREK							STARÉ ČESKÉ ZÁJMENO ZHOUBA					
	NĚJAKÁ ZAŘÍZENÍ K URČENÍ POLOHY						CHEMICKÁ PŘÍPONA ŘÍMSKÝCH 1505			KOČÍ CITOSLOVCE NECHUTI								
ČÁST SETU V TENISE					PONURÁ INICIÁLY HERECE PRACHARĚ							OČISTIT VODOU CELNÍ KÓD ITÁLIE						
PRAŽSKÝ KOMORNÍ ORCHESTR ZKR.				PRAOTEC				ORIENTÁLNÍ POHÁDKOVÁ POSTAVA										
VÝROBEK Z MLÉKA				DŘÍV ZASTAR.				POHYB VZDUCHEM				CHARAKTE- RISTICKÁ VLASTNOST						

Řešení z minulého čísla: Smutné je, že hlupáci jsou tak sebejistí, zatímco moudří lidé jsou vždy plní pochybností.
Výherci z minulého čísla: Valentýn Dvořák, Hranice; Milan Látal, Olomouc; Jana Papoušková, Zábřeh

Hruška

maloobchodní síť

- největší tuzemský řetězec s potravinami
  - téměř 700 prodejen po celé ČR
  - slevy a akční zboží každý týden
- pravidelné spotřebitelské soutěže o hodnotné ceny
  - zboží s vlastní obchodní značkou

Aktuální akční leták a informace na:

www.mohruska.cz

